

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Uredništvo in upravnishvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrletno 75 Rpf

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 16. August 1941

Nr. 21

Zasledovanje poraženih sovjetov v Ukrajini

Bitka pri Smolensku je bila pretekli teden kon-

čana po štiritedenskem trajanju s polno zmago nemškega orožja - Doslej nad 10.000 sovjetskih letal uničenih - Sto nemških bombnikov je sipalo smrt in ogenj na Moskvo - Velike sovjetske izgube - Sovjetom primanjkuje dovoza

Tudi v preteklem tednu so se razvijale borbe na vzhodni fronti zelo ugodno za nemško in zelo usodno za sovjetsko vojsko. Nemške operacije so se nanašale v glavnem na končno uničevanje razbitih delov sovjetskih armad ter na zasledovanje potolčenega sovražnika, zlasti v južni Ukrajini, kjer silijo nemške divizije vedno bolj proti Črnem morju, kar je tem pomembnejše, ker so nemške čete na severu že dospale ob obalo Finskega zaliva.

Pretekli četrtek je objavilo vrhovno poveljstvo nemških čet posebno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je armada, ki ji poveljuje Generalfeldmarschall v. Bock, v sodelovanju z zračnim brodomjem Generalfeldmarschalla Kesselring-a zmagovito končala bitko pri Smolensku. Spričo zmernih nemških izgub je imel sovražnik izredno velike izgube. V tej veliki in zgodovinski bitki so Nemci ujeli 310.000 mož. Zaplenjenih je bilo 3205 tankov, 3120 topov in nepregledni drugi vojni material. Sovjetsko letalstvo je izgubilo v operacijah te bitke 1098 letal.

V Ukrajini je bila neka pri Umanu obkoljena sovjetska armada uničena. Pri tem je bilo ujetih 30.000 sovjetov, med njimi poveljnik šeste sovjetske armade in drugi visoki častniki. Plen je bil izredno velik. Na Estonskem so nemške čete prodrle do obale Finskega zaliva.

Po poročilu, ki ga je objavilo nemško vrhovno poveljstvo v nedeljo, 10. avgusta, so potekale operacije na vsej vzhodni fronti po načrtu. V noči od sobote na nedeljo so večje enote bojnih letal zelo uspešno bombardirale oboroževalne industrije, prometne naprave in oskrbovalne obrate v Moskvi. Sredi mesta in severno od vijuge reke Moskve so nastali veliki požari.

Sovjetsko letalstvo je izgubilo od 22. junija do konca preteklega tedna,

vštevši finsko fronto, skupno 10.000 letal.

Izkazalo se je na podlagi poznejših poročil, da je bil letalski napad na Moskvo v noči na 10. t. m. doslej največji in najuspešnejši napad na sovjetsko središče. Okrog sto nemških letal je bilo nad Moskvo. Zmetala so razstrelilne bombe vseh kalibrov in več tisoč zažigalnih bomb na Moskvo. Med bombami so se nahajale tudi najtežjega kalibra. Ena izmed teh bomb je padla na Kremlj in je povzročila veliko razdejavanje. Tudi v okolici Kremlja so nastali veliki požari, katerih sij je bil videti na daljavo sto kilometrov. Drug velik požar je nastal v jugovzhodnem delu mesta, kjer so se vneli tanki za

(Scherl Bilderchenst)

Prinašamo zemljevid glavnega mesta Sovjetije. Skozi Moskvo teče v velikih vijugah reka Moskva. V središču se nahaja Kremlj, ki je bil s strani nemškega letalstva prav posebno bombardiran.

tekoče gorivo. Nemški letalci so razen tega zabeležili celo vrsto srednjih in manjših požarov. Kljub močnemu odporu protiletalskih baterij, nočnih lovcev in zapornih balonov, pogreša nemško letalstvo pri tem napadu samo eno letalo.

Zasledovanje poraženih sovjetov v Ukrajini se je nadaljevalo tudi 11. avgusta. Nemške prednje čete so se zapile v umikajoče se sovjete ter so jih prisilile k borbi, v kateri so imeli sovjeti težke, krvave izgube. 11. avgusta so uničile nemške čete 70 tankov v enem samem odseku južnega dela vzhodne fronte. Nemški lovci so v jutranjih urah 12. avgusta sestrelili v zračnem prostoru okrog Kijeva 27 sovražnih letal.

Sovjeti so silno trpeli spričo uničujočih udarcev nemške vojske. To velja zlasti za tiste sovjetske oddelke, ki so odrezani od dovoza. Iz nekega poročila sovjetskega generalmajorja Sudakova je razvidno, da so boljševiki od tistega trenutka, ko so zapustili Stalinovo črto, nepretrgoma v bojnem stiku z nemškimi četami. Boljševiki bežijo dnevno 40 do 50 kilometrov in so popolnoma izmozgani. 30 odstotkov sovjetskih vojakov nima čevljev, 10 odstotkov jih je brez uniform. Ti vojaki doslej še niso prejeli nikake plače, primanjkuje jim hrane in vsega drugega.

V južni Ukrajini zasledujejo nemške infanterijske divizije in hitre čete skupno z zavezniki proti pristaniščem Črnega morja umikajočega se sovražnika, kateremu so ostro za petami. Sovražnik se mora na umiku boriti in ima pri tem velike izgube. Tudi na drugih delih fronte so nemške čete zabeležile nove uspehe. V noči na 13. avgusta so jačji odredi bojnih letal bombardirali važna železniška križišča v prostoru zapadno od Moskve z razstrelnimi in zažigalnimi bombami.

(PK. Knauer, Weltbild)

General Antonescu, ki je bil odlikovan od Führerja z Viteškim križem Železnega križa, pri generalštabnih posvetovanjih z nemškimi generali

Zgodovinske odločitve

Ko je Adolf Hitler kot vrhovni poveljnik nemške vojske dal v nedeljo 22. junija, povelje za napad na fronti od Ledenege do Črnega morja, je bilo vsakemu količkaj mislečemu človeku jasno, da je napočila velika, usodna preizkušnja, z njo vred pa tudi zgodovinska odločitev doslej neznanih izmerov. Führer je dolgo gledal zločinsko spletkarjenje boljševikov s plutokrati, sprejemal je važne informacije o tajnih vojaških ukrepih sovjetov, ki so že mislili, da je prišel čas za »obračun s fašisti«. Stalin in Churchill sta obračala, Führer je obrnil. Z bliskovitim zamahom je udarila nemška vojska na ogromni fronti s podporo romunskih, madžarskih, slovaških in finskih edinic po številčno najjačjem nasprotniku.

Kaj smo medtem doživeli? Uničevalne bitke tako ogromnih izmerov, kakor jih vojna zgodovina še ne pozna. Nemški vojni stroj grize in lomi sovjetske divizije in armade kljub hudim terenskim težkočam. Boljševiki so se v svojih vojaških računih strahovito zmotili. Mislili so namreč, da bodo nemške divizije kar slepo dirjale v ogromna Pripetska močvirja in da jim bo zmanjkalo uporabnih zvez z zaledjem. Medtem so pa morali ugotoviti že celo angleški vojaški vsevedeži, da je Nemcem uspelo z nadčloveškimi naporii usposobiti vse boljševiško železniško omrežje do fronte. Uspelo jim je zožiti železniške tire od nekdaj neenormalne na normalno evropsko širino, tako da sedaj lahko nemški vlaki vozijo po sovjetskih železnicah vojaštvo, municijo in oskrbo.

Istočasno pa se pod strahovitimi udarci nemškega meča čedalje bolj lomi moč sovjetske armade. V tej armadi, ki je večinoma že izgubila zveze z vrhovnim poveljstvom, je nastala nepopisna zmešnjava. V urah, ko tiskamo pričujoč list, se boljševiki sicer še upirajo med stalnim umikanjem, toda njih glavne armade so že porazene.

Nemška vojska in nemško letalstvo sta uničila strahovite količine vojnega materiala, ki ga je boljševiška Sovjetija nagomilila na vzhodni fronti za svoj satanski udarec proti Evropi in vsemu umikanemu človeštvu. Še pozni rodovi bodo hvaležni Führerju za smelo in drzno izvedeni bojni načrt proti kugi, ki jo je sklenil iztrebiti ne le v nemškem narodu, temveč na tleh Sovjetije sploh. Nastala je prava križarska vojna proti boljševizmu. Nordijski narodi, ki že prisegajo Führerju kot voditelju vseh Germanov, so se

prav tako vzdramili kot Flamci, Valoni in Španjolci, vsa Evropa čuti, da gre za biti ali nebiti naše stare kulture in civilizacije. V mnogih prestolnicah Evrope se zbirajo mladeniči in moške pred posebnimi nabornimi komisijami, ki zbirajo prostovoljce za borbo proti boljševizmu. Povsod se odigravajo nepopisno razveseljivi prizori. Evropejci so pod vtisom junaške borbe, ki jo je začel nemški narod z boljševizmom, malodane pozabili vse bivše razprtije. Sedaj se tudi Francozi že v polni meri zavedajo svoje skupne evropske usode, ki jih veže z nemškim narodom v dobrem in slabem. Boljševiška stiska je zedinila Evropo moralno in gmotno v borbi, ki bo prinesla zgodovinske odločitve. Prvič v zgodovini Evrope bodo izginili iz Evrope zadnji hlapci angleških plutokratov. Z zlomom boljševiške armade je konec ogrožanja nemške posesti na evropskih tleh!

V takem položaju je zlasti zanimiva situacija Anglije, ki se bori za svoje življenje. Churchill se dobro zaveda, da nima več nikakih rezerv tuje hrane za topove. Anglija že čuti smrtni dih, ki veje preko sovjetskih bojišč. Tudi Angliji ne bo nič prihranjeno. Ofenziva angleških laži o boljševiških uspehih se je razbila. Danes niti Amerikanci ne verjamejo več londonskim neumnostim. Angleška propaganda še sicer maha s svojim repkom, toda to mahanje je klavrno...

Tako pričakujemo v sedmem tednu ogromnega vojnega dogajanja na vzhodu končno uničenje jader sovjetske vojske, izražajoč nemškemu vojaku in vodstvu globoko spoštovanje in priznanje. Vsa Evropa se veseli odločilnih udarcev, ki so jih boljševiki že prejeli in ki jih še bodo dobili. Anglija nima ničesar več pričakovati. Žrtvovala je svojega največjega zaveznika. Stalin je že odigral svojo žalostno vlogo. Dnevi njegovega krvavega režima so šteti. Nemški meč se je že zaničil v Kremli. Kocka je padla in ni je več moči, ki bi mogla prihraniti Moskvi največji poraz vseh časov.

244 letal sestreljenih v 24 urah

Nemške izgube v istem času silno malenkostne

Iz Berlina poročajo: Dokončne ugotovitve so dokazale, da je bilo v času od 12. avgusta ob 7. uri zjutraj do 13. avgusta ob 7. uri zjutraj nad Reichom in zasedenim ozemljem ob Kanalu sestreljenih 60 letal. Nemški lovci so sami sestrelili 43 letal. Protiletalska artilerija jih je zbila 15, mornariška artilerija pa dva. Za britansko letalstvo je izguba 20 bombnikov zelo težka. Med temi bombniki so se nahajali tudi štirimotorni aparati. V teh borbah ni imelo nemško letalstvo niti ene izgube.

Istega dne je nemško letalstvo uničilo na vzhodni fronti veliko število

sovjetskih letal. Nemška bojna letala in protiletalske baterije so 12. avgusta sestrelile 184 letal. V ne polnih 20 urah so izgubili boljševiki 244 letal. Na vzhodu se doslej samo štiri nemška letala niso več vrnila.

Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercev je

„Heil Hitler!“

Churchill se je smrtno osmešil

V Londonu so do 12. t. m. lagali, da je Smolensk „še vedno v sovjetskih rokah“ - Nečasten um k zlobne angleške propagande

18. julija je nemško vrhovno poveljstvo v svojem običajnem, stvarnem in bolj redkobesednem poročilu sporočilo, da so nemške čete 16. julija po hudih borbah zavzele mesto Smolensk. Vsi poskusi sovražnika, osvojiti zavzeto mesto, so se razbili.

Angleška propaganda, ki je seveda prikrojena tudi za Ameriko, je vse od tlej nesramno lagala, da je Smolensk še vedno v sovjetskih rokah. Londonska poročevalska služba je do 12. t. m. neprestano zatrjevala, da je Smolensk še vedno v sovjetskih rokah. Dvanajst ur pozneje pa se je ta lažnjiva propaganda umaknila ter je vendarle priznala, da so obiskali Smolensk na povabilo nemškega vodstva številni inozemski časnikarji, ki so se na licu mesta prepričali, da je Smolensk trdno v nemških rokah. V Londonu se sedaj izgovarjajo nekako tako, da so nasledili informacijam privatne sovjetske strani. To je smešni agitacijski trik, ki ne spreminja prav nič več na dejstvu, da se je Churchill s svojimi lažmi smrtno osmešil.

Inozemski časnikarji so se 11. avgusta na licu mesta prepričali, da je londonska propaganda zavestno lagala. Med časnikarji, ki so obiskali Smolensk, so se nahajali tudi zastopniki velikih ameriških agencij. Angleška propaganda bi še bila lagala dalje, ako se svet ne bi bil prepričal, da je Smolensk točno 16. julija t. l. padel in da je trdno v nemški posesti.

V naslednjem podajamo poročilo, ki ga je po svoji vrnitvi iz Smolenska poslal berlinski dopisnik madridskega li-

sta »ABC« svojemu uredništvu. Časnikar Miquelarena piše sledeče:

»Letalo nas je neslo v hitrem letu tako nizko, da se je skoraj dotikalo vrhov dreves, naravnost v osrčje fronte. Smolensk je ostal po prvem nemškem obstreljevanju ter po požaru, ki so ga zanetili sovjeti na svojem umiku, samo še okostje. Tri dni je streljala sovjetska artilerija v Smolensk. Mesto je samo še kup razvalin. Ostali so mnogoštevilni zidani dimniki hiš, ki so bile nekoč zgrajene iz lesa. Ostal je samo hotel Smolensk, nadalje poslopje sovjetske državne banke in katedrala, katero so boljševiki spremenili svojčas v protiverski muzej. Od 160.000 prebivalcev jih je ostalo v mestu samo še kakih 20.000, vsi drugi so zbežali, ko je mesto pričelo goreti. V Smolensku ni slišati strele in niti oddaljenega topovskega ognja. Molk in sonce poletnega dne prikrivata dramo ogrinja tega mesta, na katerem že leži mir ozadja. Jaz, ki sem tu v Smolensku, vem, da to mesto nima več nikakega opravka s fronto. Odkar so Nemci pričeli prodirati, ni bil Smolensk nikdar v boljševiških rokah.

Na terasi hotela Smolensk nam je pripovedoval neki nemški častnik o borbah za Smolensk. Nemške čete so prispele 15. julija ter so zavzele trg Molotova in omenjeni hotel. 16. julija so se pričele poulične borbe, v katerih so boljševiki ogorčeno branili vsako hišo. Ta borba je trajala 24 ur. Do 24. julija so sicer skušali boljševiki izvesti Timošenkovo povelje, da je treba Smolensk za vsako ceno iztrgati Nemcem iz

(PK-Bauer-Weltbild)

Dva zaplenjena sovjetska lovca, ki se vsled bliskovitega udara nemškega letalstva nista več mogla dvigniti v višavo

rok, toda boljševiki niso osvojili niti enega kvadratnega metra v Smolensku niti za eno minuto. Timošenkovo povelje je ostalo neizpolnjeno.

Angležem se mudi...

Dogodki na vzhodni fronti so prisilili angleško javno mnenje k stvarni presoji dejanskega položaja. Ta položaj, ki je za boljševiške zaveznike Angležev zelo nevaren, sili angleške časopise, da se zopet bolj ukvarjajo z — bodočnostjo. V središču razmotrivanja angleške propagande se nahajajo neka angleško-ameriška pogajanja, ki se bodo „baje“ vršila na Atlantskem oceanu. Od teh napovedanih pogajanj si obeta angleška propaganda zboljšanje položaja Anglije. Listi se pri tem sklicujejo na Churchilla, ki je nedavno dejal, „da Anglija brez Amerike ne more nikamor naprej“.

Londonski listi še sicer ne prinašajo nikakih posameznosti, vendar streljajo očitno daleč preko cilja. V stolpcih londonskih listov je namreč čitati, da je pričakovati „odločilnega vpliva na velike vojaško-strateške vidike“, ki bo prinesel menda „ustanovitev novih front“. Najbolj jasev je v tem oziru list „Sunday Express“, ki piše:

„V tem tednu se ustvarja zgodovina. Tako na vzhodu kakor tudi na zapadu se bodo približali dogodki s hitrimi koraki kritičnemu stanju. Treba je samo še iskre, pa bo vzplamtelo od Turčije do Tokija.“

Angleški listi napadajo zlasti francosko vlado v Vichyju ter ji očitajo dvoiličnost in zavijanje. Londonskemu dopisniku lista „Svenska Dagbladet“ so izjavili v londonskem informacijskem ministrstvu, da se v Washingtonu bavijo z željo Anglije po vstopu Amerike v vojno. Značilno je, da prihajajo napovedi o vstopu Amerike v vojno vedno iz Londona, ne pa iz Washingtona, ki bi bil v tem oziru bolj pristojen. S tem ni rečeno, da Roosevelt ne bi bil pripravljen vstopiti v vojno, važna je le ugotovitev, da se Angležem nekam hudo mudi, dočim tega o Amerikancih še ni mogoče trditi.

(SS. PK. Roth-Weltbild)

Sovijski vojaki marširajo v nemško ujetništvo. To je edina voja, ki vodi iz jekele nemške obkolitve

Potek bojev z Anglijo na morju in v zraku

Meseca julija je bilo sestreljenih 463 angleških letal samo nad Kanalom - Angleška „razbremenilna“ ofenziva v zraku se je klaverno izjalovila

Angleži so hoteli »razbremeniti« boljševike na vzhodu, zato so v mesecu juliju »ofenzivno« napadali zasedeno ozemlje tostran Kanala. To ofenzivo so napovedovali zelo širokoustno, kar pa ni motilo nemških letalcev in artileristov, da so sestrelili samo nad Kanalom v mesecu juliju 463 angleških letal.

V noči na 7. t. m. je bila ob angleški vzhodni obali potopljena trgovska ladja z 10.000 tonami. Nemška letala so v vzhodni in srednji Angliji uspešno bombardirala razna letališča.

V severni Afriki so nemški letalci uspešno bombardirali skladišča pri Tobruku in Marsa Matruku, prav tako so bombardirali tudi pristanišče Suez. V noči na 7. t. m. so Angleži vrgli na več mestih Zapadne in Jugozapadne Nemčije bombe. Civilno prebivalstvo beleži mrličje in ranjence. Pet sovražnih bombnikov je bilo zbitih.

V borbi z angleško oskrbovalno plovbo sta bili nemška mornarica in letalstvo zelo uspešni. Podmornice so napadle zelo dobro zavarovano spremeljavo in potopile 46.500 ton. Razen tega so bile torpedirane še nadaljnje ladje s skupno 29.000 tonami. Bojna letala so uničila ob angleški vzhodni obali tri trgovske ladje s skupno 13.000 tonami. Pet velikih trgovskih ladij je bilo težko poškodovanih. Bojna letala so napadla angleška letališča in neko pristanišče na škotski vzhodni obali.

Nemški lovci in protiletalski artileristi so dne 7. avgusta nad Kanalom zbili 24 angleških letal brez lastnih izgub. V noči na 7. so nemška bojna letala zelo uspešno bombardirala ladje

in pristaniške naprave angleškega oporišča Aleksandrija.

Sovražnik je v noči na 8. t. m. bombardiral razne zapadnonemške kraje, med drugim tudi Dortmund. Posamezna letala so metala bombe na Berlin. Civilno prebivalstvo je imelo malenkostne izgube. Šest sovražnih letal je bilo sestreljenih.

Dne 9. avgusta so nemška bojna letala vzhodno od Farörskih otokov potopila tovorno ladjo s 6000 tonami, v noči na 10. avgusta pa iz neke spremeljave pred angleško jugovzhodno obalo štiri trgovske ladje s 23.000 tonami. Vzhodno od Great Yarmoutha je bil sežgan velik parnik. V Suezju je bila pri že omenjenem letalskem napadu potopljena z bombami trgovska ladja z 8000 tonami, dočim je bila neka lahka angleška križarka poškodovana.

Italijani so potopili v srednjem delu Sredozemskega morja neko angleško podmornico. V ostalem poroču italijanske poročilo zgolj o artilerijskem delovanju pri Tobruku in na fronti pri Sollumu. Italijanska letala so bombardirala ladje in pristaniške naprave v Marsa Matruku ter pri Sidi el Barraniju.

Pri Farörskih otokih sta bili nadalje potopljene dve tovorni ladji s skupno 14.000 tonami, v noči na 13. t. m. pa pred škotsko obalo neka trgovska ladja s 5000 tonami. Nemška bojna letala so uspešno bombardirala orožarne v Birminghamu ter pristanišča v Greath Yarmouthu in Ramsgateju. Tudi angleška letališča so bila cilj nemških bomb.

V severni Afriki so nemški zračni ru-

šilci razbili zbirališča motornih vozil jugovzhodno od Solluma. Pri nekem letalskem napadu na angleško letališče Abu Sueir v noči na 12. t. m. so izzvale bombe velike požare v hangarjih ter eksplozije v skladiščih za municijo.

Angleško letalstvo je poskusilo 12. t. m. prodreti v zračni prostor Zapadne Nemčije. Ta poskus se je izjalovil. 42 angleških letal je bilo sestreljenih. Nemško letalstvo ni imelo nobenih izgub.

Težki udarci za boljše- viškoletalskoindustrijo

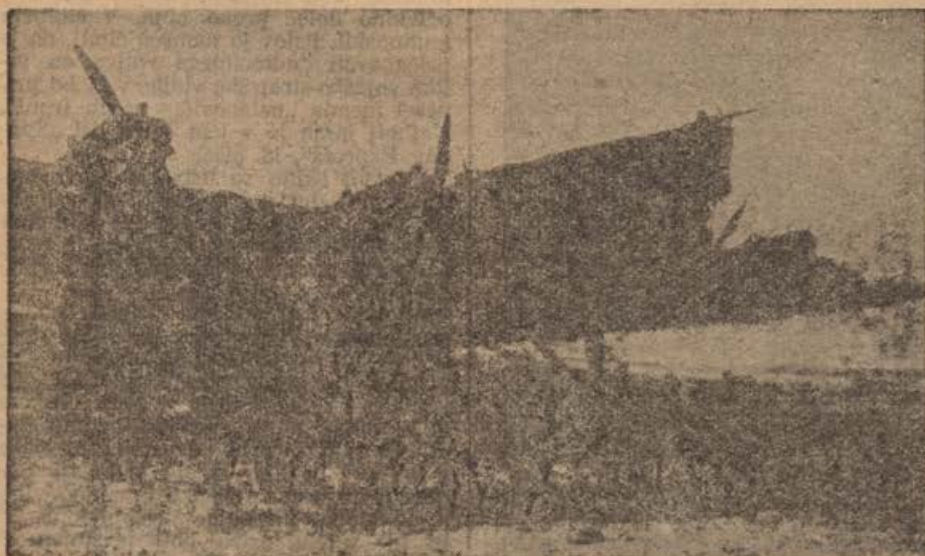
Z zadnjimi silovitimi nemškimi bombardirani Moskve je bila zlasti prizadeta sovjetska letalska industrija, ki se nahaja skoro do polovice v okrožju Moskve. Ostale tvornice letal, ki se nahajajo v industrijskih področjih v Gorkem, Tuli in Harkovu, ne morejo tvoriti enotne letalske industrije, radi tega tudi ne morejo nadomestiti izgub, ki so bile povzročene po nemških letalskih napadih. K temu je treba prišteti tudi beg delavstva in transportne težave.

S tega vidika je razumljivo, da je sovjetsko vojno vodstvo uporabilo svoje pomanjkljive letalske sile, ki ne zadostujejo za operacije velikih izmerov, za letalske podvige nad ozemljem Reicha. Sovjeti hočejo na ta način prikriti svojo letalsko onemoglost. Kakor poročajo iz Berlina, so boljševiska letala dosegla glavno mesto Reicha samo enkrat. Vrgla so 20 bomb v skupni teži ene tone. Reicha letalci pa so obiskali Moskvo vsako noč. V zadnjih nočeh so vrgli zaporedoma 60, 35, 70 in 40 ton eksplozivnih in zažigalnih bomb. Razmerje bombardiranja je torej 1 : 205. Stevilke govore tako prepričevalno, da ne potrebujejo nikakega posebnega pojasnila.

Trije novi francoski ministri

Po poročilih iz Vichyja je ustanovila francoska vlada tri nova ministrstva, in sicer ministrstvo za narodno obrambo, ki ga je prevzel namestnik ministrskega predsednika admiral Darlan, ter dvoje državnih ministrstev. Na čelo obeh ministrstev sta bila postavljena dosedanja državni tajnik v predsedstvu vlade Moisset in ožji sodelavec maršala Petaina, Romier.

Nova vlada je bila obenem razširjena tako, da jo tvori osem ministrov. Vlada je sestavljena sedaj takole: namestnik ministrskega predsednika, minister za narodno obrambo, zunanji in mornariški minister admiral Darlan, vojni minister general Huntzinger, pravosodni minister Barthelemy, notranji minister Fucheu, finančni in gospodarski minister Bouthillier, poljedelski minister Caziot ter oba državna ministra Moisset in Romier.

(PK. Huschke-Weltbild)

Kakor predpotopna pošast izgleda to širimotorno sovjetsko letalo, ki je hotelo prinesiti obkoljenim sovjetskim enotam municijo. Letalo je moralo poprej pristati. Nemški vojaki si na sliki ogledujejo čudnega ptica

Die furchtbare Wahrheit

Der deutsche Soldat entlarvt den jüdischen Bolschewismus

Die Nationalsozialistische Bewegung hat seit Jahrzehnten zum deutschen Volke und zur ganzen Welt mit aller Deutlichkeit von dem jüdischen Gift gesprochen, das mit zynischer Brutalität die Völker zu zermürben und sie unter die Sklaverei einer Minderheit von Untermenschen zu zwingen versucht, die unser Reich zum zweiten Opfer dieser Vernichtungspläne machen wollte. Wir haben laut unsere Stimme erhoben, um der Welt die Augen zu öffnen über die Gefahr, die ihr von dem Lande drohte, das der jüdische Bolschewismus bereits erobert und unterjocht hatte.

Unser Aufklärungskampf hatte eine Grundlage in der durch zahlreiche Beweise begründeten Ahnung des furchtbaren Elends, das die Diktatur der infamen jüdisch-bolschewistischen Ausbeuter und größten Betrüger aller Zeiten für die Schaffenden der Völkerschaften der Sowjetunion bedeuten mußte.

Die volle furchtbare Wahrheit über den größten Judenschwindel aller Zeiten aber, der sich hinter der Schutzmauer einer hermetisch geschlossenen Grenze sein Sklavenreich aufbaute, wird erst jetzt in vollem Umfange sichtbar, da der deutsche Soldat die Kerkermauern der Völker im Osten niedergelegt und die Millionen deutscher Schaffenden, die im grauen Kleide der nationalsozialistischen Wehrmacht für die Zukunft marschieren, lebendige Zeugen des grauenvollen Wahnsinns sind, der dort sein Spiel mit den Menschen getrieben hat.

Wir erleben in diesen Tagen die ernsteste Rechtfertigung eines jahrzehntelangen Aufklärungskampfes der Nationalsozialistischen Partei, und wir sind die Zeugen einer weltgeschichtlichen Beweisführung für eine Wahrheit, von der wir stets überzeugt waren, die sich jetzt noch furchtbarer darstellt, als die Welt sie zu ahnen vermochte.

Strašna resnica

Nemški vojak razkrinkuje židovski bolševizem

Nacionalsocialistično gibanje je desetletja pripovedovalo nemškemu narodu in vsemu svetu z vso jasnostjo o židovskem strupu, ki skuša s cinično surovostjo zmrcvariti narode ter jim vsiliti suženjstvo s strani manjšine ničvrednežev, ki so si izbrali naš Reich kot drugo žrtev teh uničevalnih načrtov. Glasno smo dvignili svoj glas, da bi odprli svetu oči glede nevarno-

Na cestah strahovitega uničevanja

Sto kilometrov je dolga cesta sovjetskega umika Strahovit smrad tisočih mrličev in konj

Piše Kriegerbericht Harald Wachsmuth

PK. Cesta umika boljševiške vojske je »cesta groze«, katere ne bo pozabil nikdo, ki jo je videl samo bežno. Ta cesta groze je pač najstrašnejši simbol ostrine nemškega meča. Kar je videti na tej cesti, prekaša vsa dosedanja dejanja vojne zgodovine in tudi vse dosedanje nemške podvige.

Boljševiki so se umikali. Moč udarca naših suhozemskih čet jih je pripravil do tega. Nato pa je udarilo nemško letalstvo v nizkih poletih komaj 10 metrov nad zemljo v krožnih valovih. Ta cesta je dobila po vsej pravici ime »cesta groze«. Strašen je pogled na tisoče mrličev in mrtvih konj, na uničena vozila, razbite topove, zgorele tanke in raztrgane avtomobile. To je resnično »cesta groze«, dolga celih sto kilometrov. V dolžini sto kilometrov leži en tank zraven drugega, top pri topu, vozilo pri vozilu, sto kilometrov same razvaline vozil in težkega orožja.

Cez sto kilometrov pa se vleče obenem tudi strahovit smrad razkrajajočih se mrličev in konj. Na tisoče ležijo mrličji poleg mrliča, konj poleg konja. Mrličji leže na cestah, v cestnih jarkih, ob robovih gozdov in na travnikih. Mrličji so izključno boljševiki. Tu leži v zgorelem avtomobilu dvanajst zogljenelih trupel sovjetskih vojakov. V tankih so mrličji sklonjeni preko topov in strojníc. Hoteli so sejati smrt, pa jih je zalotila sama. Nekje sta pobegnili dva splasena konja z vozom. Konja sta padla in nista mogla vstati. Preko njunih trupel je na divjem begu v varno zavetje gozda zavozil težki sovjetski tank.

Zračni pritisk eksplodirajočih letalskih bomb je metal po zraku tovrstne avtomobile, osebne avtomobile in motorna kolesa. Sedaj ležijo razbitine po tleh. Nemo proti nebu obrnjene so cevi protiletalskih topov, ki niso izstrelili niti ene granate. 52 tonski tanki leže raztrgani v cestnih jarkih. Eden ali drugi je podrl na divjem begu najtežja drevesa kakor slamnate bilke in je potem običal nekje v lesu. Tam zopet leže havvice, poljski topovi, metalci min, moštvo zraven je mrtvo, trupla večinoma zogljenela, to je cesta groze!

sti, ki mu je pretela s strani dežele, katero je židovski bolševizem že osvojil in zasužnjil.

Naša pojasnilna borba je temeljila na nešteti dokazih zgrajeni slutnji o najstrašnejši bedi, ki jo je povzročila diktatura nesramnih židovsko-boljševiških izkoriščevalcev in največjih goljufov vseh časov za delovne ljudi v ljudstvih Sovjetije.

Polna in strašna resnica o največji židovski goljufiji vseh časov, ki si je za zaščitnim zidom hermetično zaprte meje zgradila svoje carstvo suženjev, pa je v polnem obsegu vidna šele tedaj,

Med temi razbitinami ležijo zaboji, puške in municija, plinske maske in je-klene čelade, kar izpopolnjuje to grozno sliko uničenja.

V paničnem strahu so zbežali boljševiki med letalskim napadom v žitna polja in v gozdove, pa tudi tam so jih dosegli drobci bomb. Povsod ležijo mrličji, ki jih medtem ujeti boljševiki že polagajo v skupne grobove. Ko se peljemo naprej po cesti groze, se skozi par ur ponavlja vedno ista slika.

Pri tem mislimo na Sedan, Rethel, Abbeville, Calais in Dunkirchen. Kar smo videli sedaj, prekaša vse prejšnje doživljaje. Dunkirchen je le majhen del tega razdejanja.

To je nemški odgovor na izdajstvo Moskve. To je samo eden izmed uničujočih udarcev našega letalstva. Trdo in neusmiljeno razbija nacionalsocialistična vojska boljševiško armado povsod, kjerkoli ji le pride do živega.

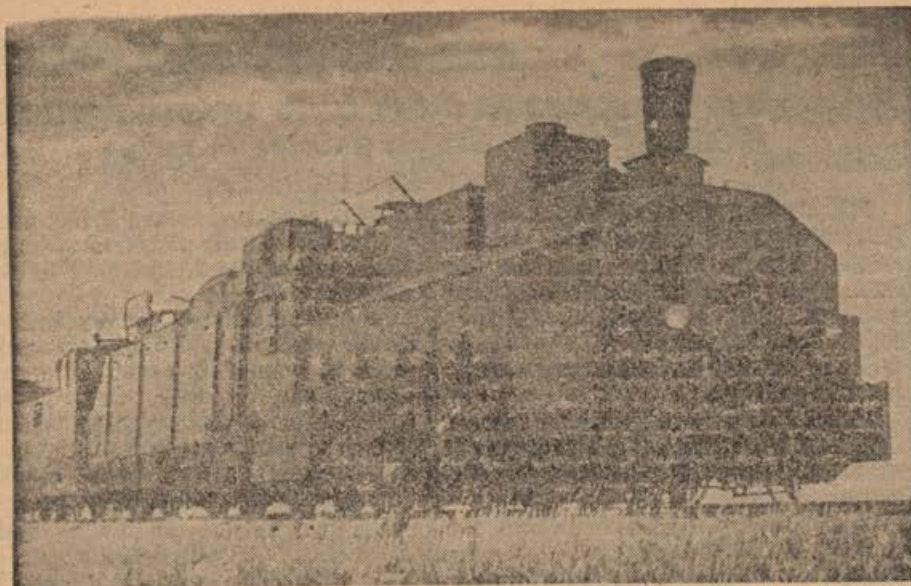

(Weltbild-Wagenborg)

Pretekli četrtek se je nad Píso v Italiji ponesrečil drugi sin Benita Mussolinija, Bruno Mussolini, ki se je odlikoval v abesinski in pozneje v albanški vojni. Nazadnje je sodeloval pri bojnih poletih nad Grško.

ko je podrl nemški vojak kaznilniško zidovje narodom vzhoda in ko tvorijo milijoni nemških delovnih ljudi v sivi suknji nacionalsocialistične vojske na svojem pohodu v bodočnost žive priče strašne blaznosti, ki se je tam igrala z ljudmi.

V teh dneh doživljamo najresnejšo utemeljitev desetletne pojasnjevalne borbe Nacionalsocialistične stranke. Smo priče svetovno-zgodovinskega dokazovanja za resnico, o kateri smo bili vedno prepričani, ki pa se je sedaj izkazala še strašnejša kakor je svet sploh mogel slutiti.

(SS. PK. Roth-Weltbild)

Sovjetski oklopni vlak, ki je postal nemški plen. Lahka letalska bomba ga je ustavila

„Povsod zaostalost in suženjstvo“

Slovaški vojni poročevalec Pišny je opisal v bratislavskem „Slovaku“ borbo slovaških čet na vzhodni fronti. Poročevalec piše med drugim:

„Prodramo dnevno vedno globlje v sovjetsko ozemlje. Kar smo videli v Sovjetski Uniji že v prvih dneh, se ponavlja vedno znova: povsod najdemo sledove najgloblje zaostalosti in telesnega ter duševnega suženjstva. Prebivalstvo osvobojenih pokrajin se kratkoma čudi, da ga naši vojaki ne zasledujejo, ne trpinčijo in ne ubijajo. Pri boljševikih je bilo to po izpovedi prebivalstva vse od 17. novembra 1917 na dnevnem redu.

Čudili smo se, da smo našli v vsakem kraju toliko židov. Domače krščansko prebivalstvo nam je tolmačilo to dejstvo tako, da so židje imeli v Sovjetiji poseben položaj, ki je presegal celo položaj političnega komisarja, ako dotičnik ni bil žid. Če je kristjan žida označil kot „žida“, je moral na šest mesecev prisilnega dela ali pa je prejel kako drugo težko kazen. Zbežati so mogli v največ slučajih samo bogati in politično obremenjeni židje, ki so kratkoma rekvirirali potrebna vozila. Ostali židje niso imeli nikake prilike za vožnjo, peš pa niso mogli iz področja nevarnosti.

Sedaj, ko smo že več kot 1000 kilometrov globoko na sovjetskem ozemlju, še nismo srečali niti enega človeka, ki bi bil odgovoril na naše tozadevno vprašanje, da je bil zadovoljen. Vsi proklinjajo boljševiško gospodstvo in imajo le eno željo, da se dnevi boljševizma ne bi nikdar več povrnili. Treba se je le malo ogledati po vaških krčmah in kočah v svrhu lažjega razumevanja tega prebivalstva. V naselbinah, ki so štejele do 15.000 prebivalcev, smo našli le dva studenca s pitno vodo. Hiše so večinoma podrapane ter vzbujajo brezupno žalosten vtis. V hišah je večinoma toliko nesnage, da naši vojaki kljub utrujenosti lažje spijo pod milim nebom kakor v smardečih izbah. Obлека in perilo prebivalcev je v takem stanju, da ga sploh ni mogoče opisati.

Nikjer nismo našli v kmečkih izbah tistih nekdanjih pestrih ikon ali svet-

nikov, ki so bili tako značilni za kottiške ruskih kmečkih hiš. V vasi, ki smo jo pravkar zasedli, se nahajata dve cerkvi. Eno so spremenili boljševiki v konjski hlev, v drugi je imel neki žid trgovino z živili. Duhovnike so leta 1917 utopili v majhni umazani reki poleg vasi. V celi vasi nismo našli ne ene svetniške podobe. Kdor bi posedoval kaj takega, bi bil sigurno romal v Sibirijo.

Borimo se često zelo težko in trdo ob strani naših nemških tovarišev. Borimo se v zavesti in se veselimo, kadar koli iztrgamo temu nečloveškemu režimu novi kos zemlje, saj prinašamo prebivalcem svobodo in odrešitev od usode, o kateri si človek z zapadno kulturo ne more napraviti nikakšne predstave.“

Čitajte in naročite dnevnik

„Marburger Zeitung“

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

Dnevna ura groze

III.

V svoji knjigi »Der verratene Sozialismus« opisuje bivši in izpreobrnjeni komunist Karl I. Albrecht, ki je živel celih deset let v sovjetskem »raju«, sledeče strahovite prizore iz celic smrti velike GPU-ječe v Moskvi:

»Ura je odbila osem. Iz dvorišča ječe je bilo slišati brnenje motorja. V istem trenutku so moji trije sostanovci celice s strahom zaklicali: »Ze pridejo, že pridejo!« Mihajlov je kljub prepo-

vedi odprl okno. Sedaj je bilo jasneje slišati brnenje motorja. Pogledal sem skozi okno in videl velik črn avtomobil na dvorišču. Kmalu nato je brnenje motorja zamrlo. Moji trije sostanovci so se zopet vsedli na svoje prične. Bili so blede. Izgledali so starikavo, njih obrazi so bili propadli.

Medtem je odbila ura pol devet. V tej pol uri je naraslo razburjenje mojih sostanovcev. Mrzel pot jih je obšel. Dihali so samo še sunkoma. Po drugem udarcu kladiva se je slišalo ostru po velja. V istem hipu je zamrl vsak ropot v tej hiši. V tem trenutku sem vedel natančno, da se je smrt prijavila.

Pograbil nas je nepopisen strah pred smrtjo. Srca 15.000 na smrt obsojenih so zastala v nemi grozi. Zdalo se mi je, kakor da so stopile oči mojih sostanovcev iz očesnih votlin. Pogledi so bili obrnjeni na vrata celice. Tudi mene je zagrabil strah pred smrtjo. Čutil sem, da se mora v par trenutkih zgoditi nekaj strašnega.

Na koridorju so se slišali težki koraki. Odpirala so se vrata, ki jih je nekdo istotako zaloputnil. Slišalo se je samo pridušeno jecanje, zdaj pa zdaj grozen krik, nato težki padec in drsanje človeškega trupla po hodniku. Potem je zopet zavladala smrtna tišina.

Kljub ostri prepovedi sem se splazil k vratom. Noge so vsled groze skoro ohromele. Pogledal sem skozi luknjo na vratih na hodnik. Zagledal sem strašno sliko.

Pred nami so bila vrata druge celice na stečaj odprta. Videl sem velikega moža v uniformi kavkaške GPU. V eni roki je imel seznam, čitajoč razna imena, v drugi je vihtel znani bič, ki mu pravijo Rusi nagajka. V celici je bil kup raznih človeških razvalin. Deloma so stali, deloma klečali, proseče dvigajoč svoje okostenele roke. Videl sem starega kmeta, ki sta ga dva birača GPU surovo vlekla iz celice. Star možakar, ki je bil že popolnoma velih lic, se je jokajoč spodtikal iz celice, ker ni več mogel oditi na morišče. Njegova usta so bila odprta. Pred durmi celice je padel na kolena ter se z rokami ovil okrog škornjev svojega mučitelja. Čekist pa ga je surovo sunil od sebe. Ostra komanda. Kmalu nato so siromaka zavlekli na dvorišče.

Krvnik je medtem izbrisal njegovo ime. Gotovo. Izbrisan iz tega življenja. Človek gre smrti nasproti. Še tri žrtve so polovili iz celice. V istem trenutku se je zaslislal strašen krik. »Mamočka, ljuba mamoka, pomagaj mi!« Dva najstletni fant se je v smrtnem strahu oprijel železne rešetke na vratih celice. Njegovo mlado srce ni moglo razumeti, da bo moral umreti.

Dva krvnika sta pristopila ter skušala strgati fanta raz vrat; padali so težki udarci. Še enkrat smo slišali krik groze »Mamočka, mamoka, pomagaj mi!« Krvnik je zavihtel z nagajko, ki je besno oplazila male prste in polnago truplo na smrt obsojenega fantka. Še en krik, potem pritaženo jecanje...

Nato je bilo zopet vse mirno.

Krvnika sta nesla okrvavljeno trupelce na dvorišče. Roki sta bili na hrbtu

Iskal je strojnico in zajel sovjetskega generala

Piše Kriegsbericht H. Britz

PK. V luknjah prednje črte je proketo mrzlo. Leutnant R., vodja oddelka težke strojnice, se je tresel, ker je čutil vse napore včerajšnjega napada, ki se je vršil v največjem dežju. Ponoči tudi ni bilo misliti na počitek, ker je sovražnik hotel na vsak način zopet osvojiti izgubljeno bojno področje. Treba je bilo bdeti in gledati z odprtimi očmi, kajti sovražnik je sedel onstran na višini.

Zlasti neka strojnica, ki je stalno prasketala iz boka v nemške postojanke, je bila neljuba zadeva. Te strojnice ni bilo mogoče izbrisati. Leutnant je vzel daljnogled v roke ter je dejal: »Ko bi le mogel najti te vragove!«

Že večkrat je z očmi preiskal ves teren. Tudi ostali fantje so si skoro oči izbuljili. Kakor v zasmeh je zopet zaprasketala strojnica. Bila je tako sijajno skrita, da ni bilo nikjer videti ognja.

Leutnantu je bilo tega dovolj. Zlezel je k drugemu strojniškemu gnezdu. »Fantje, kdo gre z menoj iskati te lopove?« Vsi so bili pripravljeni, toda izbral je samo Gefreiterja, ki je bil dober strelec. Nato sta Leutnant in Gefreiter odšla na lov. Splazila sta se ob žitnem polju skozi visoko travo.

Bila sta že kakih 800 metrov od izhodišča. Skrila sta se v nekem grmičju. Leutnant je previdno razgrnil veje in je polglasno zašepetal: »Tu so!« Na nekem deblu je ležala skrbno skrita strojnica. Pravkar so jo polnili z novim trakom municije. Leutnant je iztrgal svojo strojno pištolo ter je ustrelil par krat v boljševike. Vsi sovjeti okrog strojnice so popadali mrtvi na tla. »Ste imeli srečo, gospod Leutnant!«, je omenil Gefreiter. Nato sta se morala hitro umakniti. Mimo njiju sta namreč bežali dve sovjetski kompaniji, ki sta se hoteli poskriti pred hudim nemškim ognjem v neki ječmen. Pa ni nič pomagalo. Nemške težke strojnice so jih pokosile do zadnjega.

Medtem sta se Leutnant in Gefreiter skrila v nekem granatnem lijaku kakih 50 metrov pred boljševiki. Videla sta uničujoče dejstvo nemškega orožja. Nato sta se podala h kompaniji ter zahtevala močno patruljo, s katero je bilo treba očistiti dotično ječmenovo polje. Vojaki so šli skozi ječmen kakor lovski priganjači. Nekateri sovjeti so še skušali dati odpor. Naposled se jih je vdalo 120 mož. Naenkrat so našli moža, ki je imel rdeče lampase in zlate našive. Iztrgal je pištolo, toda Leutnant je bil hitrejši. »Ruk vjaerh!« je zaklical. Pred cevjo mašinske pištole se je mož vdal v svojo usodo. Sreča je

bila Leutnantu res mila. Zajel je težko strojnico, 120 mož in še enega generala.

»Prava reč«, je dejal. Rojen sem v nedeljo in danes je pač nedelja.«

Stališče Bolgarije

Bolgarski notranji minister Gabrovski je imel preteklo nedeljo v Jasenovgradu na kongresu bolgarskih nacionalnih visokošolcev govor, v katerem je orisal stališče Bolgarije s sledečimi besedami:

»Bolgarija in bolgarski narod sta proti plutokraciji, proti boljševizmu in za novi red v Evropi. Ta kongres se vrši v času, v katerem se odigravajo tudi za Bolgarijo usodni dogodki. Diktirana mirovna pogodba neuillyska je raztrgana, prav tako tudi verige suženjstva, kar je zahvaliti modri politiki kralja Borisa, mnogim krvavim žrtvam bolgarskega naroda v preteklosti, zlasti pa žrtvam in prizadevanju velikih zaveznikov. Sedaj je treba izgraditi zedinjeno Bolgarijo. V ogromni borbi proti plutokraciji in boljševizmu je prostor bolgarskega naroda jasno določen. Kot v preteklosti, tako je Bolgarija tudi sedaj na strani pravice in pravičnosti. Bolgarija ne more biti na strani Anglije in plutokracije, ker je ista proti novemu evropskemu redu. Bodočnost Bolgarije pa je nerazdružljivo povezana s tem novim redom ne oziraje se na to, da je plutokracija smrtni sovražnik zedinjene Bolgarije.

Iz teh razlogov je bolgarski narod

na grožnje sir Anthony Edena, navdušenega zagovornika plutokracije, odkrito in jasno odgovoril: Gospodje plutokratije, vi nas ne morete še enkrat razkosati, ker ne morete zmagati. Zmagati pa ne morete, ker ste nasprotniki prava in pravice.

Bolgarski narod je spoznal še drugega sovražnika nove Evrope: boljševizem. Bolgarski narod je odločno proti boljševizmu, ker hoče boljševizem kot naspronik Nove Evrope uničiti srce bolgarske države in naroda: bolgarskega kmeta. Fundament in vir življenja bolgarske države je bolgarski kmet. Boljševizem je smrtni sovražnik vasi. To je dokazalo dvajsetletno gospodstvo boljševizma. Borba proti boljševizmu je borba za nov red, za ohranitev bolgarskega naroda in bolgarskega kmeta. Za Bolgarijo — tako je končal Gabrovski svoj govor — je bolgarska država in bolgarski narod najvišji interes.

HSS v saboru

Iz Zagreba poročajo: V notranjepolitičnem življenju Hrvatske se je odigral zelo pomemben čin. Bivši poslanec in vsi merodajni činitelji Hrvatske seljačke stranke dr. Vladka Mačka so se podali k svečani seji hrvatskega sabora, kjer so sklenjeno pristopili ustaškemu gibanju ter položili prisego v roke poglavniku dr. Ante Paveliću.

V okviru tega zgodovinskega čina se je Hrvatska seljačka stranka, ki je bila vse do zloma Jugoslavije največja hrvatska politična stranka, pridružila ustašem. O priliki svečanega čina v hrvatskem saboru je podal poslanec Janko Tortić izjavo, da je Neodvisna hrvatska država izpolnitev večstoletne želje celokupnega hrvatskega naroda.

(PK. Herber-Weltbild)

Težka nemška protiletalska artilerija pri direktnem obstreljevanju težkih bunkerjev Stalinsve črte, ki so postali po par strelh „zreli“ za napad

zvezani. Glavica je tičala med železnim precepom. S surovo silo so fantku navili jezik med gornjo in spodnjo čeljust. Tresel sem se od groze. To je bil najstrašnejši dogodek v mojem življenju. Tako umira ruska mladina.

Lepši bodočnosti nasproti

Bundesführer Franz Steindl je govoril v Trifail-u

V nedeljo, dne 10. avgusta je imelo naše pomembno rudarsko središče Trifail svoj velik dan. Vršil se je velik shod organizacije Steirischer Heimatbund za vso trifailsko kotlino. Stajerci so prišli iz Sagor-ja, Hrasnigg-a in drugih krajev, da bi slišali Bundesführerjev govor o političnem položaju. Bilo je toliko zborovalcev, da na sportnem igrišču niso imeli prostora. Našteli so okrog 10.000 poslušalcev.

Bundesführerja je pozdravil Kreisführer Erberhardt, ki je v svojem govoru povdaril, da se je prebivalstvo odločilo za sodelovanje pri obnovi domovine. Takoj nato je stopil, burno pozdravljen, Bundesführer Steindl na govorniški oder.

Bundesführer je v početku svojega govora orisal borbo Nemčije za nov red v Evropi, istočasno pa je omenil vlogo, ki so jo bili sovražniki Nemčije namenili Sovjetski Uniji. Toda Stalin — tako je dejal Bundesführer — se je prav tako zaračunal, kakor mnogi drugi pred njim. Führer je vračunal v svoje načrte vse možnosti, ki bi lahko nastale v tej vojni, v kateri se odloča bodočnost Evrope. Nobenega dvoma ni, da je armada Sovjetske Unije doživela poraz za porazom. Stalin pa se bori tudi še na drugi fronti. Ob pričetku vojne je naslovil na »proletarce vseh dežel« oklic, v katerem jih je rotil, naj ga podpro v borbi proti Nemčiji s počasnejšim delom. Ta Stalinov oklic pa v Nemčiji ni našel nikakega odmeva. Niti en delavec v Reichu ni prenehal z delom, nasprotno, sedaj delajo še z večjo vnemo, kajti nemški delavec je nacionalsocialist in posluša samo Adolf Hitler-ja, svojega Führer-ja.

»Trifail, Hrasnigg in Sagor ostanejo istotako kakor vsa Spodnja Stajerska nemški«, je dejal Bundesführer, ki je nato obračunal z raznimi elementi, ki so našli onstran državne meje zavetje in ki še vedno niso spoznali pra-

vo moč Nemčije. Z jedko ironijo je Bundesführer razvrednotil smešne propagandne poskuse teh mračnih tipov, ter je povdaril, da bo zoperstavil takim poskusom vso strogost zakona.

»Kdor se postavlja proti Führer-ju, nima na Spodnjem Stajerskem ničesar iskati. Tu je vaša domovina in naj tudi ostane. Ako vas pred menoj takole gledam, ne vidim nobene razlike. Ne vem, kdo je med vami Nemec. Vi izgledate tako kakor mi. Zaenkrat nas loči samo še jezik. Mi vam dajemo časa tri leta, če bo treba tudi štiri leta. Kdor se še ni naučil nemščine, dobi še eno leto povrli. Po preteku petih let pa se bo na Spodnjem Stajerskem samo še nemški govorilo. Nismo prišli v to deželo, da bi v njej vladali, privesiti vas hočemo v boljšo in lepšo bodočnost. Ni ga med vami, ki bi mogel trditi, da mu gre sedaj slabše nego poprej.«

Nato je Bundesführer slikal položaj nemškega delavca, ki je že spoznal pravi socializem, katerega bo deležen tudi delavec na Spodnjem Stajerskem. V pravi socialistični državi bo delavec vedno zavzemal mesto, ki mu pripada. V organizaciji Steirischer Heimatbund, ki bo ustanovljena v kratkem tudi v okrožju Trifail, bodo imeli vsi Spodnještajerci, ki se priznavajo k Führer-ju in Reich-u, edinstveno priliko, biti deležniki najmočnejše države na svetu. Kot Nemcu so vsakemu Spodnještajercu vsa vrata odprta. Spodnještajerc se bo lahko posvetil vsakemu poklicu in lahko bo dosegel vsako čast.

Svoj govor je končal Bundesführer z besedami: »Kdor se priznava k nam in kdor želi z nami na pot v veliko in lepšo bodočnost, kdor drži s Führerjem in Reich-om, naj z menoj dvigne roko in zakliče »Unser Führer Adolf Hitler Sieg. Heil!« Za svoj govor je žel Bundesführer ob koncu navdušeno odobranje zbranih desetstisočev.

Zidovstvo na Hrvaškem

Poznavalcem Zagreba in Hrvaške je znano, da je Hrvaška do preobrata v aprilu 1941 izgledala kakor kakšna židovska kraljevina. Ne samo banke, zavarovalnice, tovarne, rudniki, palače, hiše, trgovine, gostilne in kar je bilo podobnih pridobitnih virov, temveč tudi poljedelstvo, gozdarstvo in živinoreja je bila v veliki meri v rokah židov. Tujci, ki so prvič videli Zagreb, se niso mogli načuditi, da so skoraj vse trgovine last samih Svarcov, Vajsov, Rotov, Blauov itd. katerih židovsko kričeči reklamni napisi so se šopirili pred vhodi v njihove elegantne lokale.

In ne samo v Zagrebu, temveč tudi po ostalih mestih današnje neodvisne hrvaške države je bil žid gospodarstvenik, pridobitnik, lični posestnik, bankar in rentnik. V manjših podeželskih trgih in vaseh, kjer je bila potreba za enega

ali največ dva trgovca z mešanim blagom, se je gotovo povsod nahajala tudi židovska trgovina, ki je kmečkemu ljudstvu po oduševskih cenah na upanje in kredit prodajala, kar je rabilo, hkrati mu je pa v protiračun po sramotno nizkih cenah že vnaprej odkupila vse njegove pridelke. Celokupno gospodarstvo in bogatstvo hrvaške zemlje je v največji meri bilo v rokah judov. Na ta način so judi živeli in uživali ter izkoriščali hrvaški narod. Sele po zaslugi Nemčije, ki je Hrvatoma prinesla samostojnost in omogočila nastop vlade Ante Pavelića, se je Hrvaška začela otresati židovskih pijavk.

Nikakšno čudo ni, da se od korit odgnani Jevreji sedaj jezijo na protijidovsko smer zagrebske vladne politike. Najnovejši komunistični nemiri na Hrvaškem so bili, kakor je oblastveno

dognano, duševno delo odžaganih in še premalo pokračenih židovskih kapacitet, ki so nemire tudi denarno podpirali. Dovčerajsnji židovski velekapitalisti so se pri tem pobratili s propalimi komunističnimi tipi, da bi nagajali režimu, ki jih je iz njihovega »paradiža« ali »kraljevstva židov« spadel, da ne morejo več izkoriščati in izmozgavati hrvaškega ljudstva. Sam zagrebski rabin, to je židovski duhovnik, doktor bogoslovja in duševni voditelj židov na Hrvaškem, je v svojem stanovanju skrival človeka, ki je pozneje z bombami napadel hrvaško ustaško milico, da bi pomagal podzemeljskemu gibanju komunistov, ki gre za tam, da bi se ljudstvo sedanji oblasti, ki je z židi ponedelja, uprlo.

Radikalna sredstva, s katerimi so hrvaške oblasti vse židovsko-komunistično in srbske poskuse povzročanja nereda v kalu zadušile, dokazujejo, da so v celoti gospodar položaja. Časi, ko so židi na Hrvaškem pod zaščito židovsko-plutokratskih režimov Belgrada, na račun in v škodo ubožanega hrvaškega ljudstva briljantno živeli, se ne povrnejo več. Hrvatskim židom je za vedno odklenalo, kakor je odzvonilo njihovim plemenskim sorojakom nekdanjega-mogočnega belgrajske čaršije.

Židovsko vprašanje na Slovaškem

Iz Bratislave poročajo: Pretekli teden so se sestali v Bratislavi komandanti Hlikove garde pod predsedstvom notranjega ministra Šano Mach-a. Na tem sestanku so se bavili izključno z vprašanjem dokončne rešitve židovskega vprašanja na Slovaškem. Pri tej priliki so govorniki pokazovali na strašna grozodejstva, ki so jih zakrili posredno in neposredno židovski boljševiški komisarji v Ukrajini in v drugih sovjetskih krajih. Pri tem so ugotovili, da tu ne gre samo za pokvarjenost posameznih tipov, ker so židje plemo, ki je po naravi in od dna pokvarjeno. To je razvidno tudi iz njihovega uporniškega in hujskajočega delovanja v vseh drugih državah sveta.

Hlinkova garda zahteva dokončno rešitev židovskega vprašanja na Slovaškem, in sicer potom uvedbe nürnberških zakonov. Izkazalo se je namreč, da se maščuje vsako polovičarstvo v reševanju židovskega vprašanja nad fistimi, ki take rešitve zagovarjajo. Sovaško delavstvo zahteva brezkompromisno rešitev židovskega vprašanja. Hlinkova garda zahteva razen tega tudi posebno obdavčitev ogromnega premoženja, ki so si ga židje nagrmadili zlasti v zadnjih dvajsetih letih pod češkim gospodstvom.

K temu vprašanju piše list »Gardista«: »Slovaška se je postavila v borbi ob stran Nemčije. Istotako se je postavil slovaški narod tudi v dokončnem in brezkompromisnem reševanju židovskega vprašanja ob stran nemškega naroda.«

**Kdor oglašuje,
napreduje!**

GOSPODARSTVO

Živinoreja na Spodnjem Štajerskem

Znano je, da je bila živinoreja pred svetovno vojno na Spodnjem Štajerskem že prav lepo razvita in da je prinašala kmetu zelo lepe dohodke. S postankom Jugoslavije je bila Spodnja Štajerska odrezana od industrijskih krajev in mest. Živinoreja je pri čela propadati kvalitativno in kvantitativno, cene so padle tako nizko, da so kmetje redili živino v glavnem samo še za pridelovanje potrebnega gnoja ter za preskrbo domače rodbine z mlekom in mesom. Zelo propadla je zlasti svinjereja, dočim se je še najbolj obnesla konjereja.

V spodnještajerski govedoreji vlada velika zmešnjava. Primanjkuje zlasti dobrih plemenskih bikov. Mlečnost krav je razmeroma zelo nizka. Ena izmed glavnih nalog agrarnega vodstva bo dvig govedoreje na ta način, da se ustvarijo plemenski okolišji. Manjvredno govedo bo treba iztebiti, obenem pa dvigniti kvaliteto in mlečnost. To se bo dalo doseči zlasti z izboljšanjem pridelovanja krme ter z izgraditvijo mlekarstva. Travniki in pašne na Spodnjem Štajerskem so potrebni zboljšanja. Pridelovati bo treba več živinske krme na poljih ter sejati več klajnih rastlin. Kot prvi ukrep je zaznamovati dejstvo, da se bodo v teh tednih vršili prvi sejmi za plemensko živino. Na teh sejmih si bodo kmetje in občine lahko preskrbeli prvovrstne bika.

Kakor smo že uvodoma omenili, je tudi svinjereja v prejšnji jugoslovanski dobi precej zaostala. Številčno stanje svinj ni mnogo višje od stanja goveje živine, čeprav pridelava Spodnja Štajerska veliko koruze in čeprav bi lahko pridelala še več krompirja. Neugodne cene so tedaj ovirale tudi svinjerejo. Spodnja Štajerska ima vse pogoje za pridelovanje krompirja za krmo. Se-

daje cene za svinje so približno iste kot v ostalem Reich-u, kar je zelo dvignilo zanimanje našega kmeta za svinjerejo. Skrb bo veljala sedaj tudi preskrbi Spodnje Štajerske z dobrimi merjasci.

Konjereja se je držala zadnjih dvaset let še nekako najbolje, čeprav je bila preje še boljša. Ob robu spodnještajerskih planin goje lahkega Norijca, v Sanntalu dajejo prednost težkemu Norijcu. Vzhodno od Marburga v smeri proti Madžarski se je dobro obnesel takozvanj Medjimurec. Pri tej pasmi so v zadnjih letih uporabljali namesto Norijcev težke belgijske žrebce. Okrog Luttenberga goje amerikanškega traberja, ki naj tudi ostane. Tudi Lipicance goje ponekod. V bodoče se bo v prvi vrsti oziralo na interese kmetijske vzgoje. Zelo lepo kobilarstvo imamo v Pragerhofu, znano pa je tudi vzrejališče žrebet v Zwenau. Za enkrat poseduje konjereja na Spodnjem Štajerskem 55 državnih in 28 privatnih žrebcev.

Za ovčjerejo je v planinskih okoliših Spodnještajerske vse polno razvojnih možnosti, ki pa še zdaleka niso izkoriščene. Zelo razvito je perutninarstvo, ki se je pridobilo že od nekdaj dober sloves.

Vsled vojnih dogodkov živinoreja na Spodnjem Štajerskem ni ravno izrečno trpela. Najbolj prizadeta je bila konjereja. Zboljšanju travništva, pridelovanja krme in plemen niso postavljene nikake zapreke. To zboljšanje se bo pričelo z nemško natančnostjo. Ker so pogoji za živinorejo na Spodnjem Štajerskem izredno dobri, je pričakovati s polnim pravom, da bo spodnještajerska živinoreja v lastno korist že v doglednem času prispevala k nemškemu prehranjevalnemu gospodarstvu.

× **Ljubljanski jesenski velesejem** med 4. in 13. oktobrom bo glasom časopisnih poročil dobro razstavljen. Za razstavo se je prijavilo lepo število pomembnih italijanskih podjetij, tovarn, industrij in trgovin. Italijansko železniško ministrstvo je dovolilo polovično železniško vožnjo za razstavljalce in obiskovalce.

× **Gozdna žetev na Finskem.** Na Finskem so ustanovili poseben urad, ki je organiziral nabiranje gozdnih darov. 300.000 otrok in na tisoče žensk nabira po prostiranih gozdovih vse uporabne gozdne sadeže. Računajo, da jih bodo nabrali za 180 milijonov kilogramov.

× **Cene žitu, žitnim proizvodom in testeninam.** Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je z ozirom na določitev cen na Spodnjem Štajerskem izdal odlok, s katerim je uredil cene raznim vrstam moke, žita in testenin. Pregleden seznam tozadevnih postavk je z odlokom vred objavljen v odredbenem in uradnem listu (Verordnungs- und Amtsblatt) številka 34, z dne 8. avgusta 1941.

× **Hrvatska gospodarska vprašanja.** Na seji industrijske in trgovske zbornice v Graz-u so dne 11. avgusta razpravljali o raznih gospodarskih zadevah tičejočih se blagovnega prometa med Hrvatsko in Štajersko. Seje se je udeležil vodja gospodarskega oddelka pri nemškem poslanstvu v Zagrebu legacijski tajnik Dr. Kühn, ki je k vsem problemom zavzel svoje stališče. Navzoč je bil tudi gospodarski svetovalec šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem Dr. Jentl in še nekateri drugi gospodarski strokovnjaki. V načrtu je ponovitev takšnih sej gospodarskega značaja.

× **O prodajanju vrtnarskih pridelkov, jagodnih sadežev in gob.** Prodajanje vrtnarskih pridelkov, divje rastočih gozdnih sadežev in gob je šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem uredil s posebno odredbo. Ozemlje Spodnje Štajerske je proglašeno za strnjeno pridelovalni prostor koščatega in peščatega sadja, divje rastočih gozdnih sadežev in gob. Z imenovanimi pridelki in sadeži je pooblaščen gospodariti

okrajno oddajno mesto vrtnih pridelkov v Marburg-u, kateremu jih morajo pridelovalci in zbiralci izročati, v kolikor je blago namenjeno za prodajo trgovcem in predelovalcem. Od tega so samopotrošniki seveda oproščeni. Nespremenjeno in nedotaknjeno ostane tudi prodajanje od strani pridelovalcev in nabiralcev na končne potrošnike za potrošnjo. Trgovci in predelovalci imenovanega blaga se pa morajo v svrhu nakupa istega posluževati samo okrajnega oddajnega mesta v Marburg-u.

× **Šest tisoč litrov mleka bodo predelali v eni uri.** Na severu gaula Steiermark leži mesto Leoben, ki je važno industrijsko središče z mnogostevilnim delavstvom. Tam dokončavajo ogromno zgradbo, ki je namenjena za mlekarstvo. Gre za takozvani „Milechhof Leoben“ (mlekarški dvor), ki bo z mlečnimi produkti zalagal tamkajšnji okoliš. Ta veleobrat bo opremljen z najmodernejšimi stroji in napravami za pasteriziranje mleka, izdelavo masla, sira itd. ter bodo na uro lahko predelali šest tisoč litrov mleka.

× **O prekomernem blagovnem prometu.** Izšla je odredba, po kateri se sme blago v kolikor se ne odpravlja z železnico, spraviti samo pri nižje navedenih prehodih čez mejo: Radein—Murski Petrovci, Schützendorf—Veseciza, Polstrau—Ternovec, Brezje bei Sauritsch—Cestica, Neukirchen—Jessenje grm, Rohitsch—Hum, Dobova—Harnica, Jessenitz—Bregana, Zirkle—Pristava in Vodale—Tržišče. Izjeme dovoljuje po veljnik pristojne obmeje carinske straže. Ta omejitev se ne nanaša na blago dvolastnikov in osebe z dovoljenjem za večkratni prestop meje v okviru dovoljenega prekomernega prometa.

× **Poštni promet s provincami Ljubljana, Dalmacija in Crna gora,** ki so padle pod Italijo, je zopet vzpostavljen. Pošte sprejemajo navadna in priporočena pisma po pristojbinah, ki veljajo v svetovnem poštnem prometu.

× **Nemčija pridelava vedno več sočivja.** Po podatkih državnega statističnega urada so letos v Nemčiji posejali celih 35.120 hektarjev več zemlje s sočivjem kakor lansko leto. S tem so se celokupni nasadi sočivja povečali za 21 odstotkov.

× **Produkcija mlečnih izdelkov v porastu.** Državni prehranjevalni urad poroča, da je oddaja mleka z ozirom na letni čas porasla, kar je naravno dvignilo tudi produkcijo masla in sira za potrošnjo in za zaloge.

× **Takšna podjetja imajo v Nemčiji.** V Münchenu imajo podjetje z nazivom „Gemeinnützige Heimstätten A. G.“ kar bi se po našem reklo „Deliška družba za splošno koristne domove“. Družba je lanskega leta kljub pomanjkanju delovnih moči uredila 139 stanovanj. Od kar posluje, pa že 1405. Ravnokar gradi 99 stanovanj. Nadalje pripravlja izvedbo več gradbenih načrtov vsakega z več kakor 1000 stanovanj.

× **Poštno-hranilniško službo** je otvorila nemška državna pošta s 1. avgustom na osvobojenem ozemlju Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske.

× **Poštni promet s Bolgarijo.** Za bivša jugoslovanska in sedaj bolgarska mesta Caribrod, Piro, Vranje, Bosilgrad, Kriva Palanka, Kratovo, Kačanik, Skoplje, Veles, Stip, Strumica, Valandovo, Djevdjelija, Negotin, Prilep in Bitolj sprejemajo pošte navadna in priporočena pisma, dopisnice in tiskovine po pristojbinah, ki veljajo za svetovni poštni promet.

MINI KMETOVALEC

Vinogradniško delo

v mesecu avgustu

Najvažnejše opravilo v vinogradu v tem mesecu je vršičkanje mladice. To delo izvršimo, ko zaključuje vinska trta rast. Znak zato je, ko pričnejo rozge spodaj rjaveti in ko se vršički iztegnejo. Prezgodnje vršičkanje bi povzročilo, da bi nam pognale mladice proti vrhu močne zalistnike, prepozno vršičkanje pa, da ne bi dosegli z delom namena, ki ga naj bi vršičkanje imelo. S pravočasnim vršičkanjem hočemo namreč preprečiti, da bi mladice vinske trte rastle do konca, hočemo pa, da porabi trta snovi, ki bi jih porabila sicer za rast mladice, za razvoj grozdja in za razvoj spodnjih delov mladice, predvsem zimskih oči. Po prezgodnjem vršičkanju pa bi porabila trta le snovi za zalistnike, ki takrat močno poženejo, s tem pa ne dosežemo pravega namena vršičkanja. V krajih, kjer je nevarnost toče, vršičkamo navadno tudi bolj pozno, ker varujejo vrhi mladice spodnje dele pred poškodbami po toči. Ako se toče ne bojimo in ako so mladice tako močne, da močno zasenčujejo spodnje dele trsov, bi kazalo odstraniti vrhe že prej, vendar moramo odstraniti pognale zalistnike pozneje še enkrat, ker bi sicer škodovali razvoju grozdja, pa tudi bi se na novih vršičkih močno razvila peronospora.

Najprimernejši čas za vršičkanje je sredi avgusta. Istočasno z vršičkanjem bomo tudi še odstranili zalistnike, oziroma jih bomo prikrajšali na en list. Pa tudi povezali bomo še zadnjič mladice h kolu. Ako imamo že kratko kolje v vinogradu, zavezemo nad kolom mladice skupaj, vršičimo pa potem nekaj višje nad kolom.

Proti peronospori ne bo treba več škropiti, ker so vsi deli trte, ki so

ostali po vršičkanju, itak zavarovani od zadnjega škropljenja. Pač pa moramo še škropiti mlade letošnje nasade, ker jih ne vršičkamo in še rastejo. Ravno tako moramo še škropiti tudi poganjke, ki smo jih dobili po zelenem cepljenju.

Pač pa pazimo preko avgusta skrbno, ako se nam kje na trsu, posebno na grozdju razvija trsna plesen (oidij). Čim opazimo oidij, požveplajmo nemudoma vse napadeno trsje v bližini, da zatremo bolezen že v kali.

Če nas doleti nesreča, da bi poškodovala vinograd toča, je tudi še neobhodno potrebno, da zavarujemo trse proti peronospori s škropljenjem z bordoško brozgo. Toča napravi na listju, na grozdju in na mladicalih rane, skozi te pa bi peronospora lahko okužila zelene dele trte, ako ne bi bili poškropljeni.

V mladih letošnjih nasadih bomo morali v drugi polovici meseca avgusta odgrniti cepljenke in odstraniti vse korenice, ki so pognale iz cepljenega mesta ali tik pod njim. — Na ta način okrepimo v razvoju spodnje korenine, ki so za poznejši razvoj trsja najvažnejše.

Rodne trte pa pustimo v drugi polovici avgusta najrajši na miru. Ko je grozdje enkrat v moki, ne vidimo več radi, da bi zbrisali voščeno prevleko, s katero se jagode zavarujejo. Zato končamo do tega časa z vsemi deli v vinogradu. Le če se nam razvije v vinogradu plevel, ga bomo poželi in odstranili iz vinograda. V manj strmih legah lahko v avgustu zemljo v vinogradu tudi še okopljemo, obenem pa zatremo s tem tudi plevel.

Več skrbi za prašiče in kokoši!

Znano je, da bo treba na Spodnjem Stajerskem glede čistosti in snage v svinjskih hlevih in kokošnjakih storiti marsikaj, da bomo na ta način dvignili rejo svinj in kokoši, ki je za prehrano ljudstva zlasti sedaj v vojni tako velike važnosti. Te vrstice so namenjene v prvi vrsti gospodinjstvom, ki se najbolj bavijo s svinjerejo in perutninarstvom, prav nič pa ne bo škodovalo, ako si jih vzamejo k srcu tudi gospodarji sami. O zdravstvenih razmerah po naših svinjskih bi mogli podati najtočnejšo sliko veterinarji-cepilci. Na tisoče svinj cepijo letno proti svinjski rdečici. Vsi ti veterinarji lahko pritrldijo ugotoviti, da je le zelo majhen odstotek prašičev, ki žive v primernih svinjskih.

Mnogokje je navada, da imajo prašiče — zlasti mlade — v živinskem hlevu, posebno spomladi, češ, da jim je topleje. Mladi prašiči so nemirni in vznemirjajo živino ali pa narobe. Ostanki jedi ležijo v koritu in kakor nalašč vabijo muhe. Seveda je žal res, da je za prašiče čisto še vedno bolje, če so v živinskem hlevu, kajti naši svinjaki so dostikrat prehladni, a tudi prenizki, pretemni in zatohli. Okna so tako majčkene linice, da je čudež, če

se kak žarek dneвне svetlobe prikrade v svinjak. Vavtare so narejene tako, da so povsod okrog korita luknje in špranje, da prašiči raztepejo vanje hrano. Čistota okoli korit je nemogoča in zato se širi krog njih gnilo-kisl smrad. Korita morajo biti v svinjskih izdelana tako, da se dajo lahko oprati z vročo vodo. Pod v svinjaku naj bo že takšen ali takšen, bodi gladek in nepremočljiv, posebno pa je treba v svinjskih skrbeti za odtok gnojnice. Stene morajo biti dvakrat letno pobeljene. Nad svinjakom je najbolje, da je poleti prazno, pozimi pa je dobro hraniti tam steljo, da je v svinjskih topleje. Nastilja mora biti v svinjaku dosti, posebno pozimi, da se prašiči vanj kar zarijejo in jim je na ta način bolj toplo. Blato mora biti dvakrat dnevno odstranjeno. Grda je razvada, da gnoj mečejo na kup pred svinjakom v ograženem prostoru, ki naj bi bil tekališče. Gnoj se tam suši in kar ga še ostane, ga svinje razbrskajo, pomagajo jim pa še kokoši. Nekateri mislijo, da sonce prašičem škoduje. To ni res. Škodovalo bi ga le preveč, kakor človeku, ki se naenkrat preveč dolgo sonči. Živali se morajo na sonce privaditi, in

(PK. Kempe, Weltbild)

Nemški vojak poročevalske čete pri nevarnem polaganju telefonskega voda

sonce bo tudi prašičem prav dobro delo. V tekališču poskrbimo, da se voda po dežju odteče, da ne stojijo umazane luže. Najbolje je, če prostor večkrat posuješ s peskom. Če ga svinje razrijejo, nič zato. Par potez zvečer z železnimi grabljami in pesek je poravnal. Hvalevredno pa je, da gospodinje večkrat prašiče okopajo, oziroma umijejo.

Največje reve so pa kokoši. Zdaj polati si še nekam same pomagajo. A pozimi? Tiste, ki so v hlevu pri drugi živini, so vsaj na toplem. A večkrat so zaprte kar v veži pot stopnicami v večnem mrazu in temi, dokler ne pride pomlad in jih reši zimske ječe. O prehrani in snagi v takih kurnikih skoraj ni, da bi govoril. Zato mislimo že sedaj na to, da bomo našim kokošim do zime pripravili svetla in snažna prebivališča. Kar velja za prašiče in kokoši, velja tudi za ovce in koze. Tudi one niso navadno nič na boljšem. Posebno pri kozah je potrebna podvojena snaga, da ne bodo rekli, da kozje mleko smrdi.

V zatohlih, temnih in nesnažnih hlevih je bolezen doma. To resnico naj si zapomni vsaka gospodinja. Treba je le dobre in trdne volje, apnenega beleža, nekaj cementa in pridnih rok, da se ustvarijo za svinje in kokoši lepši pogoji za zdravo rast in gospodarsko korist.

Važno za lovce. Lovski pes je najzvestejši spremljevalec nemškega lovca. Uspehi lovca so v glavnem odvisni od zanesljivosti in kvalitete lovškega psa. Marsikatera obstrljena divjačina konča po težkih smrtnih bojih, če odpove zanesljiv pasji nos, ki je pri zasledovanju ni našel. V svrhu odstranitve manjvrednih ter uvedbe zanesljivih, svojim nalogam dorastlih lovskih psov, se ravnokar na Spodnjem Stajerskem popisuje lovške pse. Radi tega se pozivajo vsi lovci, da svojim pristojnim lovskim mojstrom nemudoma javijo število, pasmo in način uporabe svojih lovskih psov.

km Sveža stolja da posebno za jesensko setev dober gnoj, če ga po odstranitvi iz hleva na gnojišču nekoliko z zemljo pomešamo in priporočamo se tak gnoj ne leži po njivah.

Vzorno gnojišče

Kje naj gnojišče zgradimo, odloča predvsem položaj hleva glede na ostalo dvorišče, dalje velikost in oblika dvorišča, lega ostalih poslopij in potrebe prometa. Glede na vse to je lega gnojišča navadno že kar vnaprej določena, tako da o tem ni treba veliko razmišljati, ker navadno tudi nimamo mnogo izbirljivosti. Najprimernejši prostor za gnojišče je za hlevom, pa ne predaleč da nam vsakodnevno odvažanje gnoja iz hleva ne vzame preveč časa. Senčne lege imajo prednost.

Pazi nato, kako boš prišel z vozom do gnojišča, kako boš z vozom obračal, da ne boš imel pri odvažanju gnoja težav. Skrbeti je torej treba za udoben dovoz in odvoz. Če je gnojišče tik ob hlevu, da se nalaga gnoj neposredno ob steni hleva, je treba hlevski zid dobro zavarovati (izolirati), da iz gnoja ne prehaja vlaga na steno. To je za zid zgradbe in za živali v hlevu jako škodljivo. Bolje je, da je gnojišče vsaj malo oddaljeno od hleva. Streha na hlevu naj ima žlebove, da se ne bo stekala deževnica s strehe na gnojišče.

Kadar gradiš novo betonirano gnojišče, nikar ne misli, da mora stati prav tam, kjer je stalo staro. Večinoma se gospodarji zelo težko odločijo za nov, čeprav boljši prostor. Nikar ne reci: če je bilo dobro tukaj doslej, naj bo pa še poslej. Betonsko gnojišče delaj samo tam, kamor po resnem preudarku res spada. Če le mogoče, naj se zgradi gnojišče skupno z gnojnično jamo, oziroma nad njo.

Velikost gnojišča se ravna seveda po številu živine. Gnojišče mora biti tako veliko, da gre nanj ves gnoj kakih šestih mesecev. Navadno ga ne skladamo više kot 1,50 do 2 metra. Če je živina večji del leta na paši, je potrebno seveda manjše gnojišče. Za naše razmere velja pravilo: gnojišče naj ne bo manjše kot 3 do 4 kvadratne metre za eno glavo odrasle živine. Glede na proizvodnjo gnoja kakor tudi gnojnice računamo za odraslo žival: kravo, bika, vola, konja (odnosno 2 konja ali 2 vola, če veliko vozita in sta malo v hlevu), 2 junca, 2 telci, 3 do 4 svinje.

ZA GOSPODINJE

Vlaganje stročnatega fižola v kis in sol

Zeleni ali rumeni fižol v strokih, ki se vloži v svrhu ohranjenja, naj bo po možnosti mlad, brez zrnja.

Za vlaganje v kis se dobro oprane stročnice da v skledo, kjer se jih močno nasoli in stlači. Tako stlačene in nasoljene naj ležijo tri ure. Nato se jih v vreli slani vodi skuha. Pri kuhanju je paziti, da stročnice ne ostanejo trde in da se tudi ne prekuhajo. Pravilno kuhane so, če počijo, ako jih prelomimo. Sedaj se skuha estragon-kis, katerega kislino smo že prej z vodo nekoliko omili. Na pet litrov nežnega estragon-kisa se nato pomeša kavino žličko soli. Ko se kuhan kis ohladi, ga vlijemo za prst visoko v steklenico ali posodo. Medtem se je stročje, ki smo ga prej že dobro ocedili ohladilo in je pripravno za vložiti. Vlagamo ga strnjeno po plasteh, med katere tu in tam natrosimo še nekoliko tankih rezin hrena,

MALE VESTI

* **Führer je podelil Rittmeisteru Niemacku**, komandantu nekega izvidniškega oddelka neke infanterijske divizije, za hrabrost na vzhodni fronti kot 30. oficirju nemške vojske hrastov list k Viteškemu križu Železnega križa. Führer je visoko odlikovanje izročil odlikovancu v nedeljo, dne 10. t. m. v svojem glavnem stanu.

* **Na filmskem platnu ga je spoznala.** V Nemčiji se je že večkrat zgodilo, da je eden ali drugi obiskovalec kinopredstave spoznal pri predvajanju vojnih dogodkov na filmskem platnu svojega sorodnika. Tako so predvajali zadnjič tudi v mestu Jena tedenski vojni pregled. Med obiskovalci predstave je naenkrat vzkliknila veselo neka žena: spoznala je namreč svojega moža, ki je na nekem kmetskem dvorišču na vzhodu z veselim obrazom in veliko spretnostjo kral neko kuro za priboljški sebi in vojnim tovarišem. Zeno je to tako razveselilo, da si je dotični vojni pregled ogledoval pri vsaki predstavi.

* **Iz hrvatske konzularne službe.** Industrialec Drago Paljaga v Marburgu je imenovan za honorarnega konzula Neodvisne države Hrvatske v Marburgu. Hrvatski konzulat se nahaja v Brandisgasse št. 5. Za hrvatskega konzula v Grazu je bil predložen dr. Turato. Za konzula Hrvatske v Ljubljani je bil imenovan dr. Anton Zvonimir Ivanič.

* **Pregled konj in vprežnih vozil v Marburgu** je odredil politični komisar mesta Marburg za dne 19. t. m. Kraj: živinsko sejmišče pri klavnici. Čas med 9. in 12. uro ter po 14. uri.

* **Značilno za angleško gospodstvo v Indiji.** Po poročilih listov je bilo samo v juliju letošnjega leta v Indiji 79 uporov. Vsi znaki kažejo, da se bo število uporov proti angleški vladi pomnožilo.

* **Finci v Waffen-SS.** Kakor posnemamo po nemških listih, se nahaja v Nemčiji sklenjena formacija Fincev, ki bodo sprejeti v Waffen-SS.

* **Japonci zapuščajo Avstralijo.** V Sidney-u (Avstralija) pričakujejo japonski parnik „Kasima Maru“, ki bo odpeljal v domovino večje število tamkaj se nahajajočih Japoncev.

* **Ravnatelj kaznilnice so kot talca ustrelili.** Ravnatelj državne kaznilnice v Oklahomi (Zedinjene države) so štirje pobegli kaznjenci odvedli s seboj kot talca. Ko se jim je na begu zoperstavila policija, so zločinci ustrelili ravnatelja. Razvila se je mala bitka, v kateri so bili trije zločinci ustreljeni. Cisto ameriško!

ki bo sočivju izboljšal okus in ga pred kvarom čuval. Posodo se sme napolniti samo malo čez tri četrtine, da se stročje pozneje ne dviga. Ostalo prostornino je napolniti s kisom, da stoji najmanj štiri prste nad vloženim sočivjem. Kakor znano, stročnice se pozneje cele tedne srkajo kis in bi pomanjkanje prostora v polni posodi lahko povzročilo vrenje. Kjer je dovolj prostora se ne more ničesar zgoditi. Vsakih osem dni se mora posodo pregledati ter stročnicam s kuhanim estragon-kisom dolivati.

Fižol v strokih se vlaga tudi v sol. Postopek je sledeči. Dobro oprane nasoljene stročnice stlačimo v posodo. Nad vsako po dva prsta debelo plast stročnic natrosimo še nekaj soli. Nazadnje pokrijemo stročnice z ruto, položimo

* **Mussolinijev sin se je smrtno ponesrečil.** Bruno Mussolini, eden izmed najboljših italijanskih letalcev, se je smrtno ponesrečil pri nekem poletu v Gornji Italiji. Svečan pogreb se je vršil v preteklo soboto v Predappiu, rojstnem kraju Benita Mussolinija. Na mrtvaški oder ducevega sina so položili tudi vence Führerja, Reichsmarschalla Göringja in drugih odličnikov. Pokopan je bil Bruno Mussolini z velikimi vojaškimi častmi.

* **Finska čita knjigo „Mein Kampf“.** Kakor poroča finski list „Uusi Suomi“ je čitanje knjig na Finskem kljub vojnim dogodkom naraslo. Najbolj omiljena knjiga je Führerjev „Mein Kampf“, ki je bil nedavno preveden v finskiščino.

* **Japonska trgovska mornarica v vojni pripravljenosti.** Na Japonskem računajo z mednarodnimi napetostmi, zato je bila postavljena japonska trgovska mornarica v stanje pripravljenosti.

* **Svežega kruha se ne sme prodajati.** Šef civilne uprave, pooblaščenec za prehrano in poljedelstvo je iz zdravstvenih in prehranjevalnih razlogov prepovedal prodajanje svežega kruha pred potekom 21 ur po peki.

* **Verske skupnosti bodo od svojih članov pobirale prispevke.** Na podstavi odredbe šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem se bo verskim družbam od državne nadzorne oblasti lahko dovolilo, da bodo v svrhu kritja svojih cerkvenih, stvarnih in osebnih potreb od svojih članov pobirale primerne prispevke. K plačevanju članarine se bo lahko pritegnilo vse nad 21 let stare člane. Hkrati so razveljavljene vse dosedanje obvezne cerkvene dajatve. Upravljanje celokupnih cerkvenih denarnih zadev pa pride pod državno nadzorstvo.

* **Da se pospeši izkoriščanje vodnih sil.** Vse do 14. aprila 1941 dobljene koncesije in pravice za izgradbo in izkoriščanje vodnih sil na Spodnjem Stajerskem — v kolikor se z gradnjo tozadevnih naprav še ni začelo — se z odredbo šefa civilne uprave razveljavljajo. Odredba ima namen pospešiti izkoriščanje vodnih sil Spodnje Stajerske, kar ji bo omogočilo hitrejši industrijsko-gospodarski razmah.

* **Ljudsko šolstvo Nemčije v štev. 1. ah.** V veliki Nemčiji imajo 57.318 ljudskih šol. Te šole so razdeljene na 200.376 razredov, v katerih se šola 8.243.077 otrok.

* **Železniški promet med Italijo in Hrvaško zopet odprt.** V torek je bil ves železniški promet med Italijo in Hrvaško zopet odprt.

čez isto primerno deščico, ki smo jo s kamnom obtežili. Tako vložene stročnice izločijo pozneje toliko tekočine, da stoji ista nad sočivjem, ki ga čuva pred kvarom.

go **O shranjevanju svežega sadja.** Sveže sadje, določeno za zimsko potrošnjo je shranjevati vedno le v odgovarjajočih prostorih. Najbolj primerni so prostori, v katerih ne zmrzne. Predpogoji za shranjevanje svežega sadja so suhi prostori z enakomerno bolj hladno temperaturo. Izigibati se je pa vlažnih shramb, ker je v istih računati s plesnobo. Kakor znano, širi plesnoba neprijeten vonj, ki sadju škoduje. Tudi dnevna svetloba svežemu sadju ne koristi ter je priporočljivo, da se okna sadnih shramb zatemni.

* **Preimenovanje ulice v Marburg-u.** Politični komisar mesta Marburg an der Drau, je razen ulic s starimi zgodovinskimi imeni, preimenoval vse ostale ulice, trge in ceste, mesta, ki mu načeljuje. Preimenovanje je počastilo žrtve, ki so leta 1919 za Marburg prelile kri. Razen njihovih imen, bodo na uličnih in hišnih tablah tega lepega mesta stala tudi imena nemških velmož kot priče velike in slavne nemške zgodovine.

* **Važno za Windisch-Graz.** Vodja izpostave političnega komisarja v Windisch-Graz-u je za imenovanje mesto izdal razglas, ki odreja, da se mora vsako izpraznjeno stanovanje takoj prijaviti uradnemu županu. Isto velja za opremljene sobe in prazna stanovanja. Oddaja stanovanj ali opremljenih sob je dovoljena samo s pristankom uradnega župana. Najemnine so stabilne. Pri novih najemniških pogodbah bo višino najemnine določila oblast.

* **Posojila za omogočanje porok.** Kakor znano, omogoča nacionalsocializem v Nemčiji tudi dotičnim zaročencem ustanovitev družinskega ognjišča, ki jim primanjkuje sredstev za nabavo pohištva itd. Tozadevni predpisi so doslej omogočali najetje takšnega državnega posojila samo pod pogojem, če je bodoča zakonska družica v zadnjih dveh letih najmanj devet mesecev bila nekje zaposlena kot delavka ali nameščenska. Sedaj je to določilo spremenjeno in je olajšano najetje takšnih posojil. Porочно posojilo sedaj lahko dobijo tudi zaročni pari, ako se je nevesta v lastnem poklicu udeleževala. Odločilno in glavno je, da je bodoča žena stavila svoje delovne moči skupnosti na razpolago. Porodne kredite, ki se pozneje odplačujejo v malih obrokih, dobijo prosilci tudi v slučajih kjer niso izpolnjeni vsi predpisani pogoji, če so v svetovni ali sedanjih vojni izgubili svojega očeta.

* **Triletni otrok se je igral z gadom.** V Schiretz-u v češko-slovaškem protektoratu se je na dvorišču posestnika Mischin-a igral njegov triletni sin. Ko zagleda pred seboj veliko strupeno kačo, jo začne v svoji otroški nevednosti z roko lepo po hrbtu gladiti, kakor je gladil in božal domačega psička ali mačko. Gad se je pri tem hitro zvil v obročke. Fantu je to tako ugajalo, da se je glasno zasmejal ter z božanjem in miljenjem teh posejstvenih živih obročkov nadaljeval. Otroški smeh je pa opozoril mater, da je pogledala kaj otrok dela. Ko je zapazila smrtno nevarno položaj svojega ljubljence, je obupno zakričala. To je poklicalo njenega moža, ki je takoj prihitel, mirno in hladnokrvno zagrabil otroka ter ga odnesel na varno. Gad, ki so ga verjetno s kakim vozom sena pripeljali na dvorišče, je šel pa vedno mirno čakal in gledal. Gospodar je nato zagrabil prvo drvo, ter kačo, ki je bila 85 cm dolga ubil. Pri zadevi je najbolj zanimivo, da se je gad, ki je znana nevarna strupenjača, pustil od otroka po hrbtu gladiti in milovati, ne da bi ga vgriznil.

* **Delo na vzgojnem polju.** Na Spodnjem Stajerskem podučujejo sedaj že v 2123 razredih 72.400 otrok. Pri tem je zaposleno 920 učiteljev in 153 učiteljskih pripravnikov.

* **Židje na Slovaškem nimajo mesta v slovaški vojski.** Zato pa morajo vsi židje med 30. in 50. letom opravljati prisilno delo v korist slovaške države. Uniforme si morajo sami preskrbeti. Med seboj se morajo pozdravljati z obveznim pozdravom „Doli s Stalinom!“

* **Ženske morajo v Sovjetski delati tudi v rudnikih.** Kakor poroča moskovska poročevalna služba, morajo ženske nadomestovati rudarske delavce v rovih in revirjih.

* **Važno za bivše srednješolce.** Poverjenik za višje šole pri civilni upravi na Spodnjem Stajerskem razglasa: Obiskovalci bivše klasične ter prve in druge realne gimnazije v Marburg-u naj pridejo po svoja spričevala v pisarno Elisabethstraße 26/I. Učenci iz podeželja lahko pošljejo tudi frankirane pismenske ovitke z navedbo razreda, nakar dobijo svoja spričevala po pošti na svoj dom.

* **O prodajanju in nakupu živil.** Šef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem, pooblaščenec za prehrano in ljudsko gospodarstvo, je s posebnim razglasom opozoril vse trgovce, mesarje in peke, da smejo prodajati živila samo za čas, ki je določen in označen na nakazniških odrezkih. Vsako prodajanje za dva ali tri tedne v naprej, je prepovedano in kaznivo.

* **Visoka šola za vsakega.** Na državni visoki šoli ali univerzi v Graz-u, bodo kakor v zadnjem študijskem letu, tudi pri bodočih semestrih takozvana „brezplačna predavanja za vsakega.“ To bo omogočilo, da si razen rednih visokošolcev tudi drugi ljudje s poslušanjem teh predavanj na univerzi širijo in poglobijo svoje znanje.

* **Nemška šola v Oslu.** Reichskommissar za Norveško, Terboven, je sklenil ustanoviti v Oslu nemško šolo za ondotne množčevine Nemce.

* **Potopljen angleški rušilec.** Kakor poroča angleška admiraliteta, je bil rušilec „Defender“ potopljen.

* **1067 letal je sestrelilo zračno brodogeje majorja v. Maltzahn** do 7. avgusta t. l. Major v. Maltzahn je že do 31. julija sestrelil sam 50 letal.

* **Sueški prekop** je bil po izpovedi nekega ameriškega inženirja, ki je pravkar prispel iz srednjega Vzhoda, večkrat zaprt. Nemški bombniki so merili na ladje v prekopu, ki je bil mestoma težko poškodovan.

* **V 22 letih 15 krat zaročena.** Genevieve Rubeau iz Nantesa v Franciji je imela veliko smolo s svojimi zaročniki. V teku 22 let se je zaročila 15 krat. Sedem zaročencev je umrlo pred svatbo, dva sta umrla celo tik pred poroko. Ostalih osem zaroč se je razbilo iz različnih razlogov. Vztrajna Genevieve pa ni izgubila korajžje in se je zaročila te dni šestnajstič. Poroka se bo vršila prihodnje dni, da ne bo prišla vmes kaka zapreka.

* **Srbski komunisti postreljeni.** Kakor poročajo nemški listi, je neka srbska komunistična tolpa vznemirjala področje južno od Beograda. Oddelek nemške vojske in srbske žandarmerije je v sodelovanju uničil to tolpo.

* **Popolno vojno gospodarstvo na Japonskem.** Japonska vlada je sprejela zakon o narodni mobilizaciji, v smislu katerega se celokupno gospodarstvo Japonske preuredi v smeri vojne produkcije.

* **„Anglija nima nikakih izgledov.“** Bivši dopisnik lista „Chicago Daily News“ v Italiji, John Withacker, je izjavil, da nima Anglija nikakih izgledov za zmago. Kot poznavalec nemškega naroda more reči, da Nemčija ne bo premagana. Anglija nima nikakih izgledov, ker je ostala v obrambi. Kdor misli, da bi se Nemčija mogla zrušiti, je norec. V nemški oboroževalni industriji dela vsa Evropa proti Angliji.

* **Ustanovitev denarnih zavodov na Spodnjem Stajerskem.** V našem listu smo svoječasno že navedli denarne in kreditne zavode, ki bodo na podstavi odredbe šefa civilne uprave poslovali na Spodnjem Stajerskem. Z izvršilno odredbo od 4. avgusta 1941 se je sedaj še v Trifail-u ustanovilo okrožno hranilnico (Kreissparkasse). — Nadalje se je zavodu Stadt- und Kreissparkasse Marburg a. d. Drau dovolilo ustanovitev glavnih podružnic v krajih Gonobitz, Mahrenberg, Marburg rechtes Ufer, Windisch-Feistritz in Windisch-Graz. Sprejemne izpostave bo imenovani zavod uredil v Marla-Rast-u, Pölschach-u in Zellnitz-u a. d. Drau. — Kreissparkassa Cilli postavi glavno podružnico v mestih Tüffer in Rohitsch, sprejemne izpostave pa v Rohitsch-Sauerbrunn-u, Schönstein-u in Wollan-u. — Kreissparkassa Pettau otvori glavni podružnici v Friedau-u in v St. Leonhard-u i. W., v Polstrau-u pa sprejemno izpostavo. — Sparkassa v Radkersburg-u dobi glavno podružnico v Luttenberg-u in sprejemno blagajno v Radein-u. — Kreissparkassa Rann a. d. Save dobi podružnice Lichtenwald, Drachenburg in Gurkfeld, v Reichenburg-u pa sprejemno blagajno. — Ustanovitev takozvanih Raiffeisenkassen se je dovolila v sledečih krajih: Cilli, Fautsch, Frauenheim, Friedau, Gonobitz, Laufen, Luttenberg, Mahrenberg, Oberburg, Pettau, Polstrau, Pölschach, Prassberg, Radein, Rann a. d. Save, Rohitsch-Sauerbrunn, Sachsenfeld, St. Egydi, St. Leonhard i. W., St. Marein am Erlachstein, St. Thomas, Tüffer, Windisch-Feistritz, Windisch-Graz. — V Oberradkersburg-u dobi ljudsko banko (Volksbank), v Schönstein-u otvori Volksbank Cilli svojo izpostavo.

* **Medved je raztrgal 12 goved.** V neki vasi pri Don-u v Južni Tirolski, ki spada pod Italijo, je rjavi medved napadel čredo v planini na paši se nahajajoče goved. Pri tem je povzročil pravo paniko ter raztrgal 12 glav goveje živine. Nadalje je v ozemlju občine Volvono pri Cassinati nekaj medvedov razmesarilo šest krav.

* **Marburg med rojstvom in smrtjo.** V prvi tretjini tega meseca je bilo razmeroma s prejšnjimi meseci zelo malo sprememb v ljudskem gibanju. Rojenih je bilo samo 14, umrlo jih je 25, poroke so pa bile samo štiri. Od rojenih je bilo 8 moškega in 6 ženskega spola. Med umrlimi je bilo 17 moških. Največ smrtnih slučajev je bilo na desnem bregu z ozirom na bolnišnico, nasprotno pa je največ porodov na levem bregu, to pa zopet zaradi javne poroščnice.

* **Generalgouverneur dr. Frank** je prevzel te dni iz rok vojaškega poveljnika upravo nad bivšo poljsko Galicijo. Svečani prevzem civilne uprave po dr. Franku se je vršil v Lembergu v navzočnosti predstavnikov nemške in zavezniške slovaške in madžarske vojske.

* **Godba Reichsarbeitsdienst-a,** to je državne delovne službe, je koncertirala na Spodnjem Stajerskem. Kraji Marburg, Maria-Rast, Windisch-Feistritz, Pölschach, Weitenstein, Missling, Gonobitz, Oplotitz, Röttschach, Martin, Windisch-Graz, Hohenmauthen, Saldenhofen, Mahrenberg, Reifnigg a/B., Fresen, Lorenzen in Egydi so občudovali umetniški nastop godbenikov, ki so s svojimi koncerti v vseh naštetih krajih dobro odrezali.

* **Zivilski trg v Marburg-u** se je v zadnjem času tako razveseljivo izboljšal, da že lahko rečemo, da se je razmerje — razen nekaterih izjem — zopet popolnoma uravnovesilo. Posebno s krompirjem je naš trg tako bogato založen, kakor že dolgo ne. Na obeh zadnjih tedenskih tržnih dneh je bilo skoro po 50 težko naloženih vozov rane krompirja. Prodajalci in nakupovalci so se tudi že prilagodili določenim cenam in so veseli, da se radi cen ni treba več pogajati in izgubljati dragoceni čas.

* **O oglaševanju v „Stajerskem Gospodarju“.** Uprava „Stajerskega Gospodarja“ naznanja svojim oglaševalcem, da mora popravljati naročene oglase v svrhu prilagoditve besedila tiskovnim predpisom, ker bi se jih v mnogih slučajih drugače ne moglo objaviti.

* **Svinjske sejme**, ki so se navadno vršili vsak petek v Marburg-u, so oblasti radi kužne ohromelosti svinj, do nadaljnjega prepovedale.

* **Za ravnatelje oziroma poslovođe** novoustanovljenih okrožnih hranilnic (Kreissparkassen) na Spodnjem Stajerskem so postavljeni: Dr. Franz Platzer v Marburg-u, Raimund Udy v Cilli-ju, Ludwig Bertsch v Pettau-u, Franz Döberschek v Rann-u in Dr. Herbert Kramers v Trifail-u.

* **Uradni dnevi uradov za kontrolo mer.** Uradi za kontrolo mer v Marburg-u in Cilli-ju oziroma istim priključeni stranski kontrolni uradi za sode bodo odslej uradovali kakor sledi: V Luttenberg-u vsak drugi ponedeljek v mesecu; v Ankenstein-u vsak prvi ponedeljek v mesecu; v Windisch-Feistritz-u vsak tretji ponedeljek v mesecu; v Friedau-u vsak drugi in četrti petek v mesecu; v Pettau-u vsak prvi in tretji četrtek v mesecu; v Rann-u vsak prvi četrtek v mesecu; v Gurkfeld-u vsako prvo sredo v mesecu; v Lichtenwald-u vsak prvi petek v mesecu; v Drachenburg-u vsak drugi torek v mesecu; v Gonobitz-u vsak drugi četrtek v mesecu; v Schönstein-u vsako tretjo sredo v mesecu ter v Windisch-Graz-u vsak tretji četrtek v mesecu. — Uradovanje se ne vrši, če pade uradni dan na kakšen praznik.

DOPISI

□ **Cilli.** V tovarni Westen smo imeli delavsko zborovanje, ki se ga je udeležila celokupna posada. Vodil ga je obratovodja inženir Max Adolf Westen. Kot govornik je nastopil Kreisführer inženir Dorfmeister. V primernih besedah nam je opisal pomen sedanega velikega boja proti boljševizmu, pri čemur so se delavci pokazali kot pazljivi in hvaležni poslušalci. Poročevalec je svoja izvajanja zaključil z ugotovitvijo, da je tudi navzoče delavstvo poklicano, s svojim sodelovanjem pri obnovi Spodnje Stajerske Nemčiji pomagati k njeni veliki končni zmagi.

□ **Tüchern bel Cilli.** Tudi v naši uro hoda vzhodno od mesta Cilli ležeči vasi pridno čitamo „Stajerskega Gospodarja“ ter z zanimanjem zasledujemo njegovo bogato in pestro vsebino. Pri nas so ljudje, ki ga prečitajo od začetka do kraja. Po nedeljah, ko so družine doma, čitajo navadno mlajši družinski člani „Stajerskega Gospodarja“ vsem skupaj na glas ter najdejo vsi, od gospodarja in gospodinje, do deklet in pastirja, v čitavi svoje zanimivosti. — Zgodovina Tüchern-a je ozko povezana z zgodovino grofov, ki so nekoč vladali v Cilli-ju. Po ustmenih in baje tudi zgodovinsko dokazanih virih je sin nekega vladajočega grofa iz Cillija zalezoval zalega dekleta v Tüchern-u. Domači fantje so ga pri takem nočnem obisku po stari fantovski navadi zalotili in prijeli. Ker so ga brez batin izpustili in o zadevi molčali, se je pozneje, ko je sam zavladal, pobrigal, da so vsi vaščani Tüchern-a postali plemenitaši. Bilo je 26 družin, ki so potem uživale pravice plemenitašev. Kraj je imel tudi svoj grb, na katerem so stali trije spodnjestajerski hrbi: Watsch, Srebotnik in Dost.

□ **St. Margarethen a. d. Pössnitz.** Po končanem prvem delu tečaja za nemščino, ki se ga je udeležilo 171 oseb, smo imeli večerno prireditev. Ob navzočnosti zastopnikov oblasti in organizacije Steirischer Heimatbund ter z sodelovanjem tovarišice Habermann, smo pri igranju ljudskih plesov in petju preživeli nekaj zabavnih večernih ur.

□ **Lehndorf bel Cilli.** V našem okolišju se pripravljamo na obiranje hmelja. Po zaslugi novih razmer se našim hmeljarjem letos ni treba brigati kako in kam s hmeljem, vso to skrb so prevzele oblasti. Zaposlitev delovnih rok je že davno popolna ter bomo letos to delo opravili domačini sami. Treba bo pač podaljšati delovni čas in si pridno pljuniti v roke, pa bo vse šlo.

□ **Schönstein.** Med 1933. in 1941. letom sem potoval po Sovjetiji ter videl mnogo, kar piše „Stajerski Gospodar“ o boljševizmu in boljševiških razmerah. Danes bi rad omenil in povedal, da je vse kar so ustvarili boljševiki, bilo le v korist vodilnim komunistom, delavcem in kmetom so pa prinesli samo škodo in nazadnjaštvo. Podrobnosti o vsem, kar sem videl, popišem še o priložnosti. — Najbolj hinavsko in nesramno so se obnašali voditelji komunizma ob takozvanih boljševiških praznikih na dan 7. novembra. Za ta dan so navadno povabili inozemce v Moskvo, da so jim tam v obliki prirerjene razstave na takozvani Krasni ploščadi razkazovali sadove boljševiškega dela in tehnike. Tam so čisto nesramno razstavljali izdelke in izume, ki so jih izdelali reci in piši v enem samem izdelku, tuje obiskovalce pa z namišljeno statistiko slepili ter jim prikazovali „hišne številke“ o storitvah sovjetske industrije. Da je stvar izgledala še bolj verjetna, so tudi po večjih trgovskih hišah s sličnimi komedijami metali duševno-kratkovidnim zastopnikom liberalno-plutokratskih držav pesek v oči. Razstavili so kak indust. izdelek, ki ga v celi Sovjetiji ne bi mogel nikdo kupiti, ker je bil samo en edini komad za to svrhu izdelan. Inozemci so pa pri tem lahko občudovali statistično laž, ki je bila namenjena, da bi svet izven Sovjetije dobil dobro in visoko mnenje o boljševiških storitvah. Kakor v tem, tako približno je izgledalo tudi vse ostalo delo sovetov, ki so sedaj ne samo razkrinkani, temveč že v veliki meri uničeni.

J. Z.

□ **Rosshof.** V veliko zadovoljstvo mladim mamic in še večje veselje naših malčkov smo dobili otroški vrtec. Pri slavnostni otvoritvi je spregovoril tovariš inženir Nemetz.

OSRAM-D

*Hohe Lichtleistung.
Große Wirtschaftlichkeit.*

Verlangen Sie immer Osram-D

OSRAM-D *gibt billiges Licht*

NAKUPNI VIR DOKAZUJE:

OSRAM Verkaufslager Wien, **Wien XXV**, Atzgersdorf, Karl Heinzstrasse 67
OSRAM Verteilungslager **Graz**, Hans Sachsgasse 5

□ **Kötsch bei Marburg.** Pri nas smo ravno zaključili nad vse potreben in koristen tečaj nemščine. 120 oseb se je spoznalo z nemškim jezikom, ki se bodo sedaj trudile, da ga pri vsakem koraku spopolnijo.

□ **Gonobitz.** Po umrlem tovarišu Wal-land-u izpraznjen položaj uradnega župana trga Gonobitz so pri nas nedavno v prostorih organizacije Steirischer Heimatbund ob navzočnosti političnega komisarja Töschler-ja, Kreisführer-ja inženirja Doboczky-ga in drugih, na slavnosten način izročili občinske posle novopostavljenemu uradnemu županu tovarišu August-u Raditsch-u.

□ **Fraenheim.** Na drugo posvetovanje mater, ki ga je v naši vasi priredil urad Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund, so iz tukajšnjega okoliša mater dovedle 103 otroke. Takšno potrebno brezplačno zdravniško preiskovanje otrok, ki si ga naše ljudstvo pod bivšo državo nikdar ni moglo privoščiti, je v naših hribih pozdravljeno in cenjeno nad vse.

□ **Pettau.** V gradu Stattenberg pri vasi Maxau je Bann der Deutschen Jugend organizacije Steirischer Heimatbund imel taborenje pimfov ali fantičev. 67 večinoma viničarskih sinčkov si je na tem taborenju pridobilo osnovne pojme o izgovorjavi nemščine, nemškem redu ter bilo deležno nacionalsocialistične deške vzgoje sploh.

□ **Saldenhofen.** Orkester državne delovne službe, ki je pri nas koncertiral, je s svojimi valčki in koračnicami razveselil staro in mlado. Poslušalci so godbenike nagradili s primernim priznanjem.

TO IN ONO

o. Kdo je Aleksej Tolstoj? Kakor poroča »Berliner Börsen-Zeitung«, je v zadnjem času neki Aleksej Tolstoj na najnesramnejši način napadel v sovjetskem tisku čast nemškega vojaka, kateremu to piskaralo ne sega niti do gležnjev. Sedaj se je izkazalo, da je to sin grofa Nikolaja Tolstega, daljnega sorodnika pisatelja Leva Tolstega. Aleksej Tolstoj je živel po ruski revoluciji v Franciji zelo razuzdano v divjem zakonu z neko židovko. Ker je rabil za svoje potratno življenje vedno več denarja, se je vdal mikavnim vabam, ki so mu jih nastavljal boljševiki, češ, naj se povrne v službi sovjetov v svojo domovino. Bivši grof Aleksej Tolstoj se je res povrnil v svojo domovino, toda kot brezznačajni lopov, ki se sploh ni zmenil za to, da so boljševiki poklali skoro vse njegove sorodnike. Tolstoj je prekosil pričakovanja svojih novih kruhodajalcev, saj se je odpeljal z njimi na bivše posestvo svojih staršev. Tankaj je zbral ob skrunjenem grobu svojega očeta okoliške kmete ter se je nekako opravičeval, da je sin svojih staršev, proti katerim je dvignil celo ob grobu najnesramnejše obtožbe. Istočasno pa je hvalisal boljševiške krvnike. Ta bivša aristokratska pokveka se je sedaj čutila poklicano, obmetavati bleščeči častni ščit nemškega vojaka z blatom, ki pada nazaj na edinole na metalca samega.

V zadnji uri:

Odesa je obkoljena

Pred popo'nim polomom sovjetske obrambe v Zapadni Ukrajini

Führerjev glavni stan, 14. avgusta.

Vrhovno poveljstvo vojske sporoča:

Pod pritiskom nemških, romunskih, madžarskih in italijanskih čet, ki nemurno prodirajo med Dnjestrom in Dnjeprom proti jugu, stoji sovjetska obramba zapadne Ukrajine pred po-

polnim zlomom. Odesa je obkoljena od romunskih čet. Nikolajev se nahaja v objemu nemško-madžarskih čet z zapada in vzhoda. Zapadno od reke Bug stoje večji oddelki sovražnika pred uničenjem.

o Inozemci radi študirajo na nemških univerzah. Kakor poročajo nemški listi, je študiral v zadnjem trimestru, t. j. od januarja do marca, na nemških univerzah 4638 inozemcev. Prvo mesto med inozemci zavzemajo Bolgari, ker jih je 1375. Turkov študira v Nemčiji 197, nato sledi 181 Slovakov in 160 Norvežanov. Ostali visokošolci so iz Romunije, Madžarske, Kitajske, Grške, Holandije, Irana, Italije, Švice, Češke, Generalnega gubernementa, Finske, Japonske, Danske, Sirije, Peru-a, Švedske, Zedinjenih držav, Iraka, Portugalske in Spanije. 400 dijakov inozemcev pa sploh nima državljanstva.

* **Važno za naročnike.** Z današnjo številko dobijo »Stajerskega Gospodarja« vsi listi, ki so ga naročili in ga iz tehniških razlogov doslej še niso prejeli. Hkrati smo priložili poštne polovice ter vljudno prosimo za nakazilo naročnine, nakar bo zadeva urejena in nadaljna dostava lista v redu. Naročnina znaša letno RM 2,50, polletno RM 1,40 in četrletno RM 0,75.

Otvoritev višjih šol (Oberschulen).

Pooblaščenec za višje šole je razglasil, da dobi Spodnja Stajerska še letošnjo jesen višje šole za fante in dekleta. V Marburg-u bodo uredili dve nemški višji šoli, od katerih bo ena z gimnazijskimi razredi. V mestih Cilli in Pettau se pa ustanovi po ena višja šola. Vpisovanje učencev bo začetkom septembra, čas in kraj se bo pravočasno razglasilo. — Učenci bivših jugoslovanskih srednjih šol, ki niso obiskovali nemške višje šole v Marburg-u ali Cilli-ju, se bodo za sprejem v našete višje šole morali podvreči sprejemnim izkušnjam. Pismeni izpit bo iz nemščine in matematike, ustmeni pa iz nemščine, zgodovine in biologije.

„Ni vzpona, ki ne bi pričel pri korenini narodnega, ljudskega in gospodarskega življenja: pri kmetu.“

Adolf Hitler

ZANIMIVOSTI

Čudovit gozd v Liberiji

Ameriški lovec divjih zveri John Drugue je na svojem potovanju po Afriki, kjer je lovil in nakupoval divje zveri za neko ameriško tvrdko, izvedel novico o neki tajinstveni pokrajini v vzhodni Liberiji. Po izvedbah črncev naj bi bila ta pokrajina ob gornjem toku reke St. John. Mimo tega je še izvedel, da je na tem koščku zemlje čudovit gozd. Kdor bi v gozdu legel pod drevo, bi takoj zaspal, v snu pa bi doživel najbolj čudežne radosti tega sveta. Drugue je nekaj časa okleval, misleč da gre za prazno stvar, Vendar pa mu žilica le ni dala miru. Podal se je na pot v Liberijo, in sicer proti gornjemu toku reke Sv. John, da z lastnimi očmi vidi čudovit gozd. Poglavar naselja, v katerem je prenočil, mu je dal štiri vojake kot vodnike.

Po šestih dneh hoje skozi pragazdove je Drugue slednjič dospel v tajinstveni gozd, ki ga je kasneje natančno opisal v svojem poročilu ameriškemu vseučilišču v Harwardu. Na poti so prišli do neke jase, ki jo je rezala na dvoje ko kristal čista reka. Na drugem bregu se je razprostirala livada, ki ni bila kdo ve kako bujne rasti. Drugue je pohitel na bližnji holmič in se razgledal po okolici. Odtod je videl, da zavzema »rdeč gozd« vso dolino. V gozdu ni bilo ne slišati ne videti nobene živali, niti mravelj, ki so takorekoč udomačene v Afriki. Drevesa v tem gozdu so drugačna kot sicer po drugih gozdovih in pragazdovih. Podobna so velikim platanam ter imajo čudovito rdeče liste.

Drugue je zvečer legel pod bližnjo rdečo platanu. Kmalu nato je že zaspal. Ko se je čez tri ure prebudil, si je takoj zapisal vse sanje. »Prav za prav nisem sanjal,« pravi Drugue, »nič posebnega«. Pač pa sem se počutil, čim sem zaspal, neizmerno srečnega. Videl sem v snu najbolj čarobne barve, slišal božansko glasbo ter se zabaval z ljudmi, polnimi nadzemelske lepote. Nikoli v svojem življenju nisem bil tako

brezmejno srečen, kot takrat, ko sem spal pod čudovitimi rdečimi platanami.

Drugue je prinesel s seboj skorjo in liste tega čudovitega drevesa. Stvar je preiskal znani ameriški botanik prof. Clyfoord. Raziskovanje je pokazalo, da ima drevo dve posebni lastnosti. V skorji se nahajajo nekakšne žleze, ki pričnejo delovati šele proti večeru pod vplivom posebne nianse dnevne svetlobe. Žleze širijo narkotičen vonj, podoban hašišu. Vsakdo, ki se nahaja tačas v bližini drevesa, mora zaspati ter zasanjati najbolj čudežne sanje.

z. Pri čebelah je delo razdeljeno. Učelnjak dr. Peters je opazoval življenje v čebelnjaku in se zanimal za razdelitev dela v čebelni državi. Ugotovil je, da opravljajo čebele delavke določeno delo vedno po določenem redu. Naloga mladih čebel je snajenje voščene celice, kamor pride med. Od četrtega dne svojega napornega življenja morajo krmiti ličinke s sokom, ki jim teče iz posebnih žlez. Od 10. do 13. dne gradi mlada čebela voščene celice in šele potem začne nabirati med in ostane pri tem delu do svoje smrti. Dr. Peters se je zanimal tudi za vprašanje, ali lahko mlade čebele po potrebi prevzamejo delo starih čebel in nasprotno. V ta namen je ločil mlade čebele od starih in jih spravil v poseben panj. Odstranitev med nabirajočih čebel je povzročila med mladimi čebelami veliko pomanjkanje in mnoge ličinke so poginile zaradi lakote. Ker je bilo pomanjkanje vedno večje, je pognal nagon mlade čebele, da so odletele iz panja in začele nabirati med. Od mladih ločene stare čebele so pokazale mnogo več izkušenj in brez najmanjših zmešnjav so opravljale tudi dela, ki jih sicer opravljajo v panju mlade čebele.

z. Potreba spanja pri živalih. Spanje živali je poglavje, v katerem je še mnogo nejasnega. Vzrok, da vemo o spanju nekaterih živali tako malo, je zelo enostaven. So živali, posebno v pragozdi, ki jih človek le redko vidi, ker so zelo plahe. Tem težje je videti take živali speče. Zato opazujejo speče živali po večini v živalskih vrtovih. Nekatere živali imajo narobe življenje; čez dan spe, ponoči pa bde. To velja zlasti za leve in tigre, ki hodijo ponoči na lov. Goveja živina spi na prostem v celih skupinah. Divji konj in zebra spita stoje. Nekatere živali se pa v spanju zvišujejo v klopiče. Zira se spi ponoči in ob sončnem vzhodu se prebudi. Veliko vprašanje je spanje slona. Kaže, da potrebuje slon za spanje in počivanje samo nekaj ur in da spi zelo rahlo. V splošnem lahko rečemo, da potrebujejo mlade živali mnogo več počitka in spanja kakor stare. Mroži in tuljenji skoro sploh ne spe. V newyorškem akvariju so jih sedem mesecev opazovali, pa jih niso nikoli zalotili spečih. V prejšnjih časih so naravoslovci mislili, da potrebuje žival tem manj spanja, čim manjše možgane ima. To naziranje je pa napačno, kar potrjuje tudi spanje ptic. Ptici možgani so slabo razviti, toda ptice spe zelo dolgo. Neke vrste nočne lastovke, živeče v Indiji in v Avstraliji, spe prav za prav neprestano, in sicer tako trdno, da jih speče lahko prenašamo, ne da bi se prebudile. Ribe prespe skoro vso noč. Rekord v spanju je dosegel polž v nekem naravoslovnem muzeju. Priplepljen na papir je prespal v zbirki dve leti in pol, potem se je izkazalo, da je še živ in ko se je prebudil, je začel takoj iskati hrano.

OGLAŠUJTE!

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, mastno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštne. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštah. Najnižja cena malemu oglašju je 1 Reichmarka

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovo) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Gnoj proda ali zamenja za slamo ali za oves Zokaly Franz, Marburg a. d. Drau, Mellingerstraße 7. 224

Konjske repe in svinjske ščetine

kupuje Fischbach, Bürstenerzeuger, Marburg (Drau), Pfarrhofgasse 1. 214

Prodám 10 oralo travo-otave, Erlich-Korber, Potschgau 28, P. Pössnitz. 248

Ribolovski čoln,

popolnoma nov, nerabljen, 7 metrov dolg, 1 meter širok, proda Upelj Valentin, Oberfischern 22, P. Kressnitz bei Littai. 239

Star časopisni papir

proda Agentur Pichler, Zeitungsvertrieb, Pettau. 243

Kupujem hrastove doge in deske,

plačam najvišje cene. Faßbinderei Sulzer, Marburg a. d. Drau, Kaserngasse 7. 254

Radijski aparat

4 cevni proda Hebar Franz, Klutschrowetz 35 bei Friedau. 260

DEKLO za posestvo se sprejme. Ponudbe pod „Poštenost“ na upravo lista. 259

Sodarskega vajenca

sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Faßbinderei Sulzer, Marburg a. d. Drau, Kaserngasse 7. 255

Pastirja mlajšega sprejemem takoj. Dachs Antonia, St. Margarethen a. d. Pössnitz. 251

Deklica želi službo, kjer bi se naučila gospodinjstva in nemščine. Malajner Ljudmila, Rogeis 14, P. Kötsch. 250

Vdovec, star preko 50 let, z dobrim, dobro eksistenco in malim podeželskim posestvom išče družico v svrhu takojšnje ženitve. Zanimanje nad 40 let, visoke rasti, dobre gospodinje in nekoliko šivilje, naj pišejo s sliko na upravo lista pod „Tiha sreča“. 249

Mali auto,

„Fiat 509“, dva sedeža, nov gumi, v dobrem stanju, pripravljen za vožnjo, poceni proda: Garage Völker, Marburg a. d. Drau. 238

Sprejemem več soboslikarskih pomočnikov in vajenca, Jagodič, Marburg a. d. Drau, Draugasse Nr. 10. 257

Burg-Lichtspiele

Marburg. Burgplatz 1

BURG-KINO in ESPLANADE-KINO

V nedeljo ob pol 10. in 11. uri predpoldan posebna predstava tedenskega pregleda. Vstopnina na vseh prostorih RM 0.20

Silovite uničevalne bitke na Vzhodni fronti

Führer pri svojih četah na vzhodu. — Prostovoljci iz vseh delov Evrope za borbo proti boljševizmu. — Borba na severu Finske. — Besarabija očiščena sovražnika. — Prehod čez spodnji Dnjestr. — Razrušen Balti. — Zavzetje Vinice. — Naskok na Mogilev. — Velika bitka v prostoru Smolenska. — Letalski napad na Moskvo. — Prodor vzhodno od Peipus-jezera. — Sovjetska letala padajo z neba.

BURG-KINO

Od petka naprej „Herz geht vor Anker“. Igrajo Gustav Fröhlich, Viktoria v. Ballasko, Winnie Markus, Gusti Wolf, Lotte Rausch, Hilde v. Stolz. Bavaria-film.

ESPLANADE-KINO

Od petka naprej „Sommer, Sonne, Erika“. Karin Hardt, Paul Klinger, Fritz Genschow. Ufa-film. 256

Poziv!

Vsi mojstri, ki žele sprejeti vajence v uk do Velike noči 1942, morajo to najkasneje do 31. avgusta 1941 prijaviti za podjetja pristojni borzi dela (Arbeitsamt). V to svrhu morajo izpolniti tiskovino »Antrag zur Einstellung von Lehrlingen«, ki jo dobe pri borzi dela (Arbeitsamt) ali pri zbornici (Kreishandwerksmeister, Ortsstellenleiter der Wirtschaftskammer »Südmark«, Abteilung Handel, Überleitungsstelle der Wirtschaftskammer »Südmark«, Abteilung Industrie.

261

Vajenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Anton Vodenik, Pletrowitsch bei Cilli. 246

Natakarskega vajenca zdravega, sprejme. Steinrück. 245

Dva v. ničarja s po 3-4 delovnimi močmi, sposobne ljudi z daljšimi spričevali se sprejme. Prednost imajo absolventi viničarskega tečaja. Preac, Pettau, Ober-Rann. 241

Kmetško gospodinjjo sprejemem takoj. Nasloj v upravi lista. 242

Viničarja nima močmi se sprejme. Koschak 39, P. Marburg a. Drau. 236

Majerja (mlevarja, svinjskega, košenega in pridnega, s spričevali, zmožnega nemščine, sprejme takoj Obst- und Weinbauschule Marburg a. d. Drau. 234

Upokojenec, znanj in doma službo in žive na malem vinogradniškem posestvu. Ponudbe pod „Pošten 33“ na upravo lista. 238

Deklo, srednjih let, ki zna nekaj kuhati in se vozi s kolesom, sprejme Bäckerei Schasi, Lembach 23, P. Marburg (Drau). 237

Viničar z najmanj tremi delovnimi močmi se sprejme v lepo viničarijo blizu Luttenberg-a. Deputatno zemljišče dobi tik hiše, kjer si lahko redi 4 goveda. Ponudbe je poslati na Fritz Semlitsch in Luttenberg. 235

Pomožne

stavlinske delavce,

zidarje in tesarje sprejmemo. Vprašati in predstaviti se je v pisarni stavbenega podjetja BEYER & CO., THESEN bei Marburg a. d. Drau, Tappeinergasse Nr. 1. 240

Dobro uvedena stara veletrgovinska družba ponuja:

kostni klej
lep za kože
klej za usnje
umetna gnojila
želatino in kemične pra

FRANZ RUCKER

Handelsgesellschaft m. b. H. Wien I.
Esslinggasse Nr. 13 247

Ker se nahaja osebe takozvane gornje lekarne

„APOTHEKE ZUM MOHREN“

Mr. Ph. Rudolf Molitor, Pettau

na dopustu, ostane lekarna med 16. in 29. avgustom

252

z a p r t a l

Der Amtsbürgermeister der Stadt Pettau

Sprememba živinskega sejmskega reda

Z 12. avgustom 1941 stopijo nižje navedene spremembe reda na živinskih sejmihi v veljavo.

Na goveje in svinjske sejme je živino dovesti med 8. in 10. uro. Živino, ki se dovede po 10. uri, se v svrhu prodaje ne bo več pustilo na sejnišče.

Na govejih sejmihi se mora živino postaviti tako, da je klavna živina ločena od plemenske. Kupčije se smejo sklepati šele po končanem dogonu živine.

Zvršen dogon živine oz. začetek prodajanja se naznanj z rogom. Ob živinskih sejmskih dneh je trgovanje z živino in sklepanje kupčij na območju mesta Pettau, na takozvanih zakotnih sejmihi, prepovedano.

Pregreški zoper to prepoved zapadejo kazni, žival za katero se je pogajalo se pa zapleni.

Pettau, 7. avgusta 1941.

244

Der kommissarische Amtsbürgermeister:
Scharner.

V vsako kmetško hišo „Štajerskega Gospodarja“!

Naš tovariš

WILLI WITZMANN

Zellenführer der Ortsgruppe Reifnigg a. B.

je dne 12. avgusta 1941 umrl v zvestem izpolnjevanju dolžnosti za Führerja, narod in Reich.

S svojo žrtvijo nas je v največji meri zadoščil.
Marburg a. Drau, 12. avgusta 1941.

**Der Kreisführer Marburg-Land
des Steirischen Heimatbundes**

D o b o c z k y

253